

**A Pécselyi medence (HUBF20014)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Csopak
2016

Készítette:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth u. 16..

Tel: 06-87-555-260 Fax: 06-87-555-261

E-mail: bfnp@bfnp.hu

Web: <https://www.bfnp.hu>

Acrida Természetvédelmi Kutató BT.

8300 Tapolca, Deák F. u. 7.

Tel: 06-20-34-89-345 Fax: 06-88-785-023

E-mail: kenyeres.zol@gmail.com

Felelős tervező

Vers József

Vezető szakértők

Dr. Bauer Norbert

Dr. Kenyeres Zoltán

Vers József

Közreműködő szakértők

Mészáros András

Dr. Nagy Lajos

Simon Pál

Papp Sándor

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	5
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód	6
1.3. Kiterjedés	6
1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.5. Érintett települések	7
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák.....	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	7
2. Veszélyeztető tényezők	9
3. Kezelési feladatok meghatározása	12
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	12
3.2. Kezelési javaslatok	13
3.2.1. Élőhelyek kezelése	13
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	27
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	27
3.2.4. Kutatás, monitorozás	28
3.2.5. Mellékletek.....	29
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	34
3.3.1. Agrártámogatások	34
3.3.2. Pályázatok	35
3.3.3. Egyéb.....	35
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	35
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	35
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	36
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	37
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	43
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése	44
1.1. Környezeti adottságok.....	44
1.1.1. Éghajlati adottságok	44
1.1.2. Vízrajzi adottságok.....	44
1.1.3. Talajtani adottságok	44
1.2. Természeti adottságok.....	44
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek.....	46
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok	53

1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	54
1.3. Területhasználat	57
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás.....	57
1.3.2. Tulajdoni viszonyok.....	57
1.3.3. Területhasználat és kezelés	58
2. Felhasznált irodalom	60
3. Térképek.....	61

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Pécselyi-medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20014
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	866,53 ha
--------------------------------	-----------

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

5130 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)
6240* Szubpannon sztyeppék
9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
91M0 Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelytípusok

9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.3. Jelölő fajok

Leánykökösör (Pulsatilla grandis)
Nagy hőscincér (Cerambyx cerdo)
Szarvasbogár (Lucanus cervus)
Gyászscincér (Morimus funereus)
Díszes tarkalepke (Hypodryas (Euphydryas) maturna)
Sárga gyapjasszövő (Eriogaster catax)
Hegyesorrú denevér (Myotis blythii)

1.4.4. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
 Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
 Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
 Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)

1.5. Érintett települések

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Veszprém megye		
Barnag	201,24	23,22
Mencshely	131,52	15,18
Pécsely	234,04	27,01
Vászoly	142,85	16,49
Vöröstó	156,88	18,10

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület 49 %-a (424,6 ha) országos jelentőségű védett természeti terület, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény alapján az országos ökológiai hálózat magterület övezete 90,8 %-ban, pufferterület övezete 9,2 %-ban érinti (összesen 100,0 %-ban).

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Pécselyi örkerület Természetvédelmi Kezelési Terve, Pécsely 2003 (Barkóca Természetvédelmi Alapítvány)

1.7.2. Településrendezési eszközök

Barnag, szabályozási terv és helyi építési szabályzat [5/2006. (IV. 5.) rend.]
 Mencshely község helyi építési szabályzata [12/2004.(VIII.13.) önk. rend.]
 Pécsely, HÉSZ [7/2005. (X. 3.) rend.]
 Vászoly Településszerkezeti terv [1/2006. (I. 26.) hat.]
 Vászoly, szabályozási terv és HÉSZ - egységes szerkezetben 2013 [1/2006. (II. 10.) rend.]
 Vöröstó község helyi építési szabályzata [4/2005. (V. 16.) rend.]

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet esetében ez a dátum 2015. A Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet erdőtervének készítése „A földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről” lezárult. A Körzetterv az Országos Erdőállomány Adattáron átvezetésre került. Az Balatonfüredi erdőtervezési körzet erdőterve hatálybalépésének ideje 2016. január 1.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A tervezési területre vonatkozóan az 513-as számú Balaton-felvidéki Vadgazdálkodási tájegység Vadgazdálkodási Terve az irányadó. A tájegységi vadgazdálkodási terv a tárgyi fenntartási terv készítésének lezárásáig nem került kihirdetésre. A tervezési területen belül a 302310-es kódszámú vadászterület található, a Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság a vadászatra jogosult. A vadgazdálkodás a vadásztársaság vadgazdálkodási üzemterve illetve az éves vadgazdálkodási terv alapján történik.

1.7.5. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési terület a 4-2. Balaton közvetlen vízyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik. Az Országos Vízyűjtő-gazdálkodási Tervet a 1155/2016. (III.31) Korm. határozat tartalmazza.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kicsi	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A területen belül ható veszélyeztető tényezők				
A04.02	Alullegetetés	M	10	A szubpannon sztyeppék (6240*), a boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben (5130) és a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyeket veszélyezteteti – azok avarosodása és cserjésedése által.
A04.03	Pásztorokodás felhagyása, legeltetés hiánya	L	10	A szubpannon sztyeppék (6240*), a boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben (5130) és a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyeket veszélyezteteti – azok avarosodása és cserjésedése által.
B02.01.02	Erdőfelújítás őshonos fajokkal	H	10	A mageredetű felújítással jellemezhető pannon cseres-tölgyeseket (91M0) veszélyezteteti – homogenizálódásuk által.
B02.02	Nevelővágások és egyéb tisztítások	H	40	A <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyeket veszélyezteteti a fajszerkezetének megváltoztatása által, amelyet a fafajok és egyedek szelektálásával kapcsolatos erdőgazdálkodási gyakorlat idéz elő.
B02.03	Erdei aljnövényzet eltávolítása	L	5	A felújítás alatt álló erdőterületeken tapasztalható általános gyakorlat miatt a pannon cseres-tölgyesek (91M0) és pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0*) élőhelyeket veszélyezteteti – fajösszetételük egyszerűsítése által. A faj szintű értékek közül a sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>) esetében tekinthető veszélyeztető tényezőnek.

B02.04	Lábonálló és/vagy elfekvő holt faanyag eltávolítása	L	30	Fejlődési és tartózkodási helyük felszámolásával a nagy hősincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a gyászincér (<i>Morimus funereus</i>), kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), valamint a hegyesorru denevér (<i>Myotis blythii</i>) és nyugati pisze denevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) és nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>) fajok állományait veszélyezteti.
F03.01.01	Vadak károkozása (túltartott vadállomány)	M	10	A növényzet és a talajfelszín fizikai károsításán keresztül a szubpannon sztyeppék (6240*), a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), a lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180*) és a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelyeket veszélyezteti. A jelölő fajok közül a fenti okokból elsősorban a leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) esetében tekinthető veszélyeztető tényezőnek.
G01.03.01	Hagyományos gépjárművel végzett tevékenység	L	1	Felszínbolygatás és az annak eredményeként létrejövő erózió keresztül elsősorban a szubpannon sztyeppék (6240*) élőhely előfordulásait veszélyezteti.
G01.03.02	Terepjárával végzett tevékenység	L	1	A tevékenységből fakadóan létrejövő keréknyomok teljesen növénytelen felszíneket alakítanak ki, melyek mentén a vékony redzina erodálódik. Ez elsősorban a szubpannon sztyeppéket (6240*) veszélyezteti, de zavaró hatása a jelölő növényfaj (leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)) és más érzékeny szárazgyepi fajok esetében is jelentős lehet.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	15	A bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) terjedése a pannon molyhos tölgyeseket <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) és a pannon cseres-tölgyesek élőhelyeket (91M0) veszélyezteti.
A területre kívülről ható veszélyeztető tényezők				

E03.01	Háztartás hulladék	L	1	Különféle degradációs hatásokon keresztül a szőlőhegyek térségében előforduló meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataikat (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) veszélyezteti.
M01.02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés	M	1	Az élőhelyek mikroklímájának megváltoztatásán keresztül a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), a lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180*), a pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelyeket, a faj szintű értékek közül pedig a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>) állományait veszélyezteti.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

- A pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeae*-val és *Carpinus betulus*-szal (91G0*) és pannon cseres-tölgyesek (91M0) területén kerülni kell a nagy kiterjedésű egykorú erdőfoltok kialakulását, a homogén tér- és korszerkezetet pedig javítani kell.
- Hosszú távon az egykorú erdőfoltok kezelésénél előtérbe kell helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokat.
- A jelölő erdei élőhelyeken a természetszerű felújításokat kell elősegíteni. Az utóbbiakat akadályozó, nehezítő vagy akár lehetetlenné tevő hatásokat – közöttük a nagyvadállomány kedvezőtlen hatása – el kell hárítani.
- A területen a jelölő erdei élőhelyek – típusonként külön vizsgált – korosztályszerkezete esetében az idős állományok (80 év fölött) legalább 20%-os arányának biztosítása, továbbá a fekvő- és álló holt fa mennyiségének növelése.
- A sekély talajú meredek lejtőkön kialakult sziklai erdők és molyhos tölgyesek elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges. Az ide tartozó állományokat vágáskor nélküli, faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú erdőként javasolt kezelni.
- A sekély és igen sekély talajú pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel (91H0*), a *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) valamint a Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői (9180*) élőhelyeken a fahasználat (egészségügyi termelés is) minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása.

További célkitűzések:

- A területen található feketefenyő elegyes molyhos tölgyes erdőállományok természetes átalakulási folyamatai érvényesüljenek.
- A gyepterület típusok fokozódó cserjésedésének megakadályozása cserjeirtással és – amennyiben a hatályos jogszabályok lehetővé teszik – a gyepterületek extenzív legeltetésével (cserjeirtás esetében ellenőrzött módon, cserjesávok meghagyásával, ill. a boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekén vagy mészkedvelő gyepekben (5130) területén a boróka kíméletével).
- A területen előforduló xilofág rovarfajok (nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*) stb.) és denevérfajok (hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*), nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*), stb.) állományainak fennmaradása érdekében a csúcshártya faegyedek, odvas fák kímélete szükséges.
- A leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*) állományait virágzási időben a vadállomány károsításától védeni kell.
- A sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) védelme érdekében az erdőszegélyek teljes kímélete, a cserjésirtások fajvédelmi szempontokat figyelembe vevő megvalósítása szükséges.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

Az előírások megfogalmazása a Natura 2000 terület kijelölésének alapját szolgáló élőhelyek és fajok védelmi és állomány-megerősítési szempontjainak, valamint a gazdálkodói érdekeknek az együttes figyelembevételével történt.

A javaslatok rendszere a kezelési egységekhez kapcsolt. A kezelési egységek élőhelyi alapon, aktuális Á-NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) térkép feltjaitól kötötten kerültek meghatározásra. Ez utóbbi zömmel művelési ág szerinti azonosságot is jelent. Azok az élőhelyfoltok, melyekhez azonos kezelési javaslatok rendelendők egy kezelési egységbe kerültek. Ez gyepek esetében 3, erdők esetében 3, szántók esetében 1 kezelési egység meghatározását jelenti. A tervezés alapjaként kezelt élőhelyfoltokat kölcsönösen megfeleltettük a helyrajzszám nyilvántartással és a MePAR-blokkrendszerrel. Az egyes kezelési egységekhez tartozó helyrajzi számok listáját és MePAR-blokk kódokat a 3.2.5. b. fejezet táblázata, a helyrajzi szám szintű keresést biztosító részletes táblázatot az elektronikus melléklet tartalmazza.

A kezelési egységekhez kötött intézkedések két szinten kerültek meghatározásra. (1) A jogszabályban megadott módon, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok közé csak olyan intézkedések kerültek, melyeket – művelési ágtól függően – a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az érvényben lévő erdőterv rendelet, a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), vagy a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmaz. (2) A támogatási rendszerbe illeszthető speciális kezelési módok és előírás-javaslatok közé kerültek a természetvédelmi célkitűzéseket kiemelt mértékben szolgáló, önkéntes vállalkozáson alapuló, támogatással járó előírás-javaslatok.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján jelen fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalkozás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések

A Natura 2000 kijelölés és a tervben megfogalmazott célkitűzések elérését nem veszélyeztető, jogszerű, ill. jogerősen engedélyezett tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

A tervezési területen olyan beruházás, mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza nem végezhető.

Művelési ág megváltoztatása nem javasolt.

Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése nem javasolt.

A tervezési területen bányatelek létesítése nem kívánatos. A magterület övezetbe sorolt területrészek esetében pedig az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény alapján tilos.

Új tervezésű elektromos vezetékek tervezése során előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását.

A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizálása, vagy burkolttá alakítása nem kívánatos.

A tervezési terület szabadon látogatható, de annak gyepterületein közösségi, vagy tömegsport-esemény rendezése, valamint technikai jellegű sporttevékenység (különös tekintettel a crossmotorozásra) folytatása nem kívánatos.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

1. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE1

(b) Kezelési egység meghatározása: Száraz és félszáraz legelők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

H3a×OC Köves talajú lejtősztyepek és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja;
H4×H3a×P2b Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok, köves talajú lejtősztyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja;

OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja;

P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja;

U6×OC×P2b Nyitott bányafelületek, jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja;

P45×K2×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

*6240 Szubpannon sztyeppék;

6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*);

5130 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és/vagy kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód. Az erdőtervi területen található

gyepek azonban mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet (GY24)
- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórta jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektlása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34)
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44)
- Március 15. és május 31. között a legeltetés tilos (GY46)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karamok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzésével, vadak és legelő állatok elleni megvédésével biztosítani kell (GY123)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukcióra és élőhelyfejlesztésre vonatkozóan nincs javaslat.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található élőhelyek fenntartása extenzív legeltetés mellett biztosított, ennek érdekében tettük meg a fenti javaslatokat. A kezelési egység területének egy része cserjésedik, az itt megkezdett cserjeirtásokat a jövőben is javasoljuk folytatni az ajánlásokban szereplő feltételek betartása mellett; ez egyben a fás legelő jellegű területek fenntartásához, illetve kialakításához is ajánlott. Egyes területrészek a gyepekben megtalálható számos orchideafaj jelenléte miatt csak korlátozásokkal legeltethetők. Erre vonatkozik a tavaszi legeltetés tiltása. Az erdőtervi területen található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé. A legeltetés hatásának kiváltására átmenetileg gépi és kézi kaszálás, szárazzás alkalmazható.

2. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE2

(b) Kezelési egység meghatározása: Franciaperjés kaszálók és gyomos gyepek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

E1 Franciaperjés rétek;

OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítása javasolt, mivel a természeti értékek fennmaradását ez teszi lehetővé, illetve biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett (GY02)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha (GY42)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99)
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103)
- Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező (GY105)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karamok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nem javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kaszálók fajgazdag élőhelyeinek hosszú távú megőrzését, fenntartását szolgálják. Az ajánlások lehetővé teszik a legeltetést is – ez a legtöbb területrészt érintve a sarj legeltetését jelenti. Az erdőtervi területen található gyepek mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák.

3. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE3

(b) Kezelési egység meghatározása: Nádasok, magassásosok, gyékényesek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

B5×B1a Nem zsombékoló magassásrétek és nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területek gazdasági hasznosítása nem folyik, fenntartásuk nem igényel beavatkozást.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani (GY21)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nem javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A javaslatok a kezelési egység területén található vizes élőhely, forrás és környezetének fenntartása érdekében, elsősorban az ott élő kételtű- és hüllőfajok, valamint az ott költő madárfajok érdekében készültek.

4. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE4

(b) Kezelési egység meghatározása:

Szélsőséges termőhelyen élő mész- és melegkedvelő tölgyesek és sziklaerdők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek;

L1×P45×H4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek, fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek és erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok mozaikja;

L1×RC Mész- és melegkedvelő tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja;

L1×S4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek és erdei- és feketefenyvesek mozaikja;

LY2 Törmeléklető-erdők;

LY3: Bükkös sziklaerdők;

LY4 Tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők;

K2×RC×S1 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és ültetett akácok mozaikja;

P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja;

P45×K2×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja;

K2×RC×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és erdei- és feketefenyvesek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői;

9150 *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel;

91M0 Pannon cseres-tölgyesek;

6210 Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területeket szélsőséges termőhelyi viszonyok között, ún. határtermőhelyeken álló faállományok borítják, melyek rendkívül sérülékenyek, a gazdasági hasznosításuk veszélyezteti az itt élő fajok és élőhelyek fennmaradását. A kezelési egységben indokolt a teljes korlátozás bevezetése, az érintetlenség biztosítása, kivéve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását. A kezelési egységben kisebb területfoltok gyepterületi ágúak.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a körzeti erdőterv, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

A gyepterület hasznosítását területfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé - a díszes tarkalepke védelmében - legalább 10 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel). (E14)
- Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Őshonos fafajú állományok véghasználatára során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészleten belül csak kötélpálya, facsúszda, lófogat, állati erővel vont közelítő kerékpár, szán vagy a rakomány emelve történő közelítésére alkalmas más eszköz használata (E42)
- Talajvédelmi rendeltetésű és felnyíló (erdőssztyepp jellegű) erdők esetében a felújítás során a tájhoz fajok tuskó- és gyökérsarj eredetű újulatának megőrzése. (E61)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészleteiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett. (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)
- A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető (VA03)

A jelenleg gyep hasznosítású illetve művelési ágú területrészekre a KE1 kezelési egységben megfogalmazott előírás-javaslatok érvényesítendőek.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nem javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), a lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői (9180*), valamint a pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel (91H0*) élőhely-kategóriákba sorolt erdők védelme érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják. Kis gazdasági jelentőségű, többségükben igen meredek területeken kialakult, ugyanakkor rendkívül sérülékeny, nehezen megújuló, de kimagasló természetvédelmi értékkel bíró élőhelyek. Az érintett erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges. Indokolja ezt az is, hogy a kezelési egységben található faállományok mesterségesen nem újíthatók fel, természetes felújulásuk is igen hosszú, évtizedeket igénybe vevő folyamat. A hasznosítással járó beavatkozások a terület igen gazdag és ugyanakkor értékes lágyszárú növényzetét, talaját veszélyeztetnék, ezért kerülendők. A többségükben igen meredek lejtőviszonyok között élő állományok szerepe a talaj védelmében is meghatározó, ez is indokolja háborítatlanságuk biztosítását. Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését is [pl.: nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*), piske denevér (*Barbastella barbastellus*)]. Az igen sérülékeny élőhelyen kerülendő a nagyvadállomány koncentrálása, ezért szerepel a szóró, vadetető létesítésének tilalmára vonatkozó javaslat. A kezelési egység területén található élőhelyek fenntartása extenzív legeltetés mellett biztosított, ennek érdekében tettük meg a fenti javaslatokat. A kezelési egység területének egy része cserjésedik, az itt megkezdett cserjeirtásokat a jövőben is javasoljuk folytatni az ajánlásokban szereplő feltételek betartása mellett; ez egyben a fás legelő jellegű területek fenntartásához, illetve kialakításához is ajánlott. Egyes területrészek a gyepekben megtalálható számos orchideafaj jelenléte miatt csak korlátozásokkal legeltethetők. Erre vonatkozik a tavaszi legeltetés tiltása. Az erdőtervi területen található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé. A legeltetés hatásának kiváltására átmenetileg gépi és kézi kaszálás, szárzúzás alkalmazható.

5. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE5

(b) Kezelési egység meghatározása: Változatos, kedvezőbb termőhelyi körülmények között kialakult természetes és természetközeli cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek, illetve gyepek beerdősülésével kialakult faállományok (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek;

K2×P8×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja;

K2×RB Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, valamint puhafás pionír és jellegtelen erdők mozaikja;

K2×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja;

K2×RC×S1 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és ültetett akácok mozaikja;

K2×RC×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja;

L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek;

L2a×P8×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja;

L2a×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja;

L2a×RC×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja;

L2a×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek, valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja;

P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja;

P45×K2×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja;

OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*;

91M0 Pannon cseres-tölgyesek.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a kíméletes, folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak az itt előforduló – jelenlegi állapotukban igen magas természeti értéket képviselő – élőhelyek és fajok fennmaradása érdekében. Az spontán erdősüléssel keletkezett, ezidáig nem erdőtervezett faállományok erdőtervezése, és az Országos Erdőállomány Adattárban történő rögzítése, valamint művelési águk gyepről erdőre történő megváltoztatása indokolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*Kötelezően betartandó előírások:*

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a körzeti erdőterv, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

A gyepek hasznosítású területfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeleteiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel). (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonzószalagos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni. (E35)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5–20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása. (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása (E12)
- Erdősztyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése (E76)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02)

A jelenleg gyeppel hasznosított ágú területekre a következő előírás-javaslatok érvényesítendőek:

- Cserjeirtás nem megengedett (GY17)
- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani (GY21)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nem javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, változatos erdei élőhelyek és az ott előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A kezelési egység területén többségében értékes, természetközeli fajkészletű és jó természetességi állapotú erdőállományok találhatók, melyek kíméletes használata esetén a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a védett, fokozottan védett fajok fennmaradása biztosított. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. A felújítógázások során szükséges a megfelelő méretű mikroélőhelyek háborítatlan visszahagyása, hogy ezekből az élőhely a teljes területen helyre tudjon állni a fiatal erdő növekedése során, fajkészlete ezekből visszatelepülhessen. A területen élő védett, fokozottan védett illetve közösségi jelentőségű állatfajok fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas illetve holt fa visszahagyása [pl.: nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*), stb.]. A kisebb területfoltokon jelenlévő akác továbbterjedését javasoljuk megakadályozni. Javasoljuk elősegíteni a telepített erdei- és feketefenyvesek spontán átalakulását őshonos fajokból álló állományokká. A nagyvadállomány megfelelő szintjének tartása, illetve beállítása fontos tényezője a közösségi jelentőségű élőhelyek hosszú távú fenntartásának, ezért szerepel a javaslatok között az erre vonatkozó is (VA02). A gyepterület művelési ágú területfoltok jelen állapotukban megfelelnek az erdőállományok feltételeinek, ezt az állapotukat javasoljuk megőrizni erdőtervezésükig, illetve művelési áruk megváltoztatásáig. Emiatt nem javasoljuk legeltetéssel történő hasznosításukat, vagy gyepterület irányába történő visszaállítást (cserjeirtás tilalma).

6. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE6

(b) Kezelési egység meghatározása: Erdőssztyeprétek helyére telepített fenyvesek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

H4×S4 Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok, valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A feketefenyő állományok spontán átalakulnak őshonos lombos fafajokból álló faállományokká, ezt a folyamatot a homogén fenyvesek egyenlőtlen eréjű gyérítésével javasoljuk elősegíteni, miközben azonban szükséges az inváziós fajok, elsősorban a bálványfa (*Ailanthus altissima*) térhódításának megakadályozása. Egyes területrészekon természetes záródásihiány alakulhat ki, ezeken a foltokon az erdőssztyeprétek jellemző növényfajai

megtalálják életfeltételeiket. Az inváziós fajok eltávolításán kívül az alacsony záródású foltok nem igényelnek beavatkozást.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a körzeti erdőterv, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

A gyepterület hasznosítású területfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása (E29)
- Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is (E30)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nem javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységben található telepített feketefenyvesek természetes úton átalakulnak őshonos faállományokká, a javaslatokat ennek a folyamatnak az elősegítése érdekében fogalmaztuk meg.

7. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE7

(b) Kezelési egység meghatározása: Felhagyott nyílt bányafelszínek, telephelyek, utak (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

U11 Út- és vasúthálózat.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslat nem vonatkozik rá.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslat nem vonatkozik rá.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nem javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

8. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE8

(b) Kezelési egység meghatározása: Folyamatosan művelésben tartott szántóföldek, extenzív gyümölcsösök (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

T1 egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák;

T8 Extenzív szőlők és gyümölcsösök

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben szántóföldi művelés, illetve gyümölcsstermesztés folyik, mely nem veszélyezteti a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeket.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A jelenleg szántó művelési ágú területre kötelező érvényű előírások nem vonatkoznak.

A javasolt művelési ág váltást követően a gyepekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos (SZ22)
- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni (SZ09)
- A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni (SZ15)
- Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyepek kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők (SZ67)

A gyepesítés-természetes gyepesedés után, a művelési ág megváltoztatását követően, az előírás javaslatok megegyeznek a KE2 kezelési egységben megjelöltekkel.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén javasolt a szántó végleges felhagyása és művelési ág megváltoztatása gyeppe. A gyepesítés történhet spontán felhagyással, vagy magvetéssel felülvetéssel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megfogalmazottakon túl – nem adhatók.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a zárványként értékesebb élőhelyek közé ékelődő, intenzívebben kezelt területeken folyó gazdálkodás a lehető legkisebb mértékben veszélyeztesse a környező élőhelyek életközösségeit.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A szántóterületek, gyümölcsösök felhagyásával a jelenleginél értékesebb élőhelyek jöhetnek létre.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Állományainak megőrzése érdekében a faj élőhelyein kerülni kell a túlzott legeltetést és taposást.

Nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), gyászcsincér (*Morimus funereus*)

A fajok állományainak védelmét a vegyes korú erdőrészek fenntartása, tarvágások mellőzése, idős faegyedek kímélete, sérült és kidőlt fák helyszínen hagyása biztosíthatja.

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

A faj összetett fejlődésmenete miatt állományai fokozottan érzékenyek az élőhelyek megváltozására. Magyarországon a karszbokorerdői ökotípusának állományai sok helyütt visszaszorulóban vannak. Élőhelyein lehetőség szerint kerülni kell a vadállomány koncentrált jelenlétét, valamint az intenzív taposást.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Fajvédelme elsődlegesen élőhely-megőrzéssel, a lárvák fő táplálkozási helyét jelentő kökény (*Prunus spinosa*) és galagonya fajok (*Crataegus* spp.) egyedeinek megtartásával biztosítható.

Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)

A faj védelme szempontjából kiemelten fontos a lábonálló és/vagy elfekvő holt faanyag megtartása az erdőterületeken.

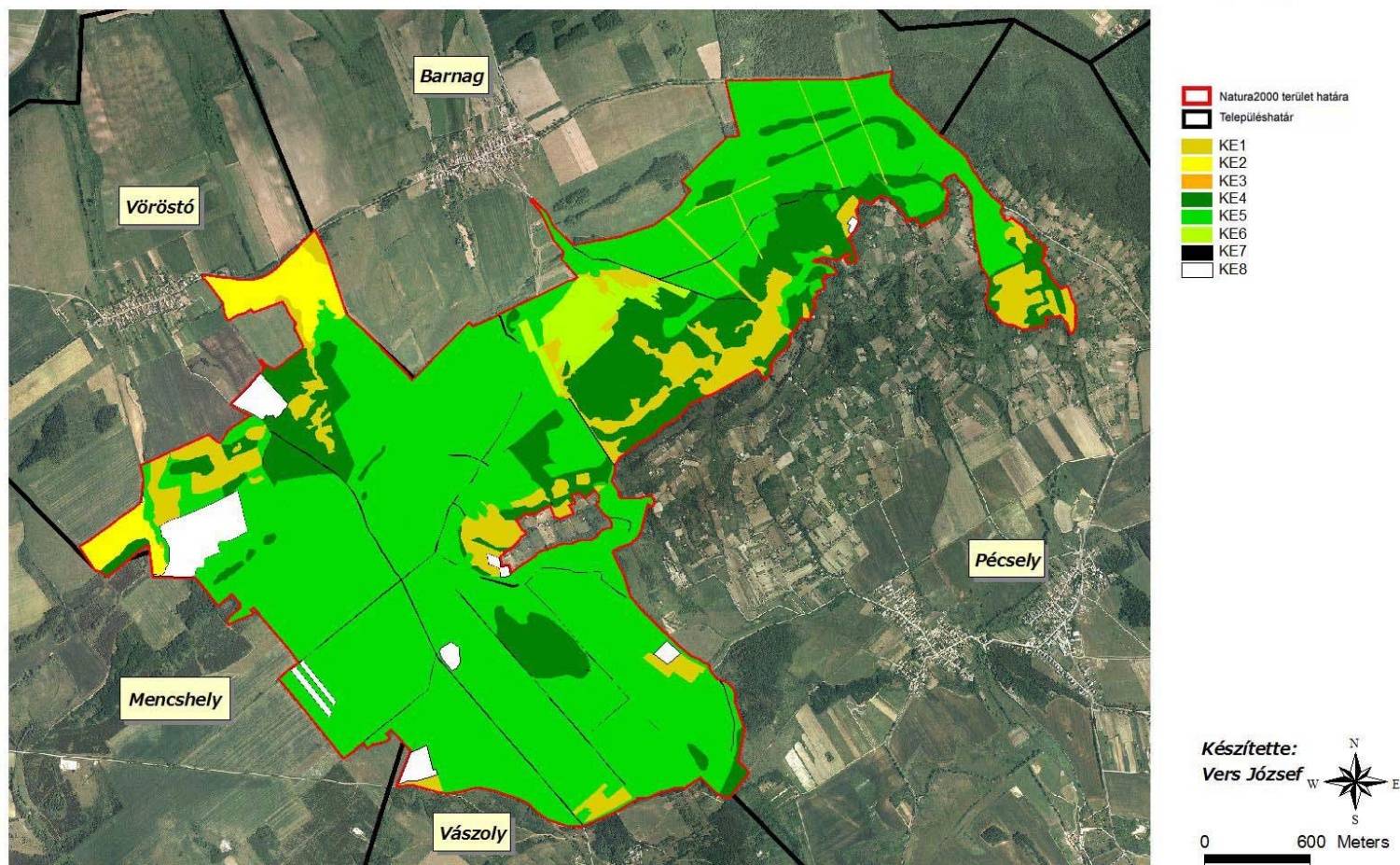
3.2.4. Kutatás, monitorozás

A közösségi jelentőségű élőhelytípusok Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) alapján végzett monitorozása javasolt (jelölő élőhelyek kiterjedésének monitorozása tízévente ismételt élőhelytérképezéssel). Indokolt volna a jelölő fajok közül a leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) és a hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*) állományméretének rendszeres nyomon követése – hatévente, legalább egy jelentési ciklusban egy mintavétellel – a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) mintavételi módszertana szerint. A tervezési területhez tartozó új mintavételi hely felvételét az országos monitorozó program mintavételi helyei közé nem javasoljuk.

3.2.5. Mellékletek

3.2.5.a. A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5.a. A Pécselyi medence (HUBF20014) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2016
A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

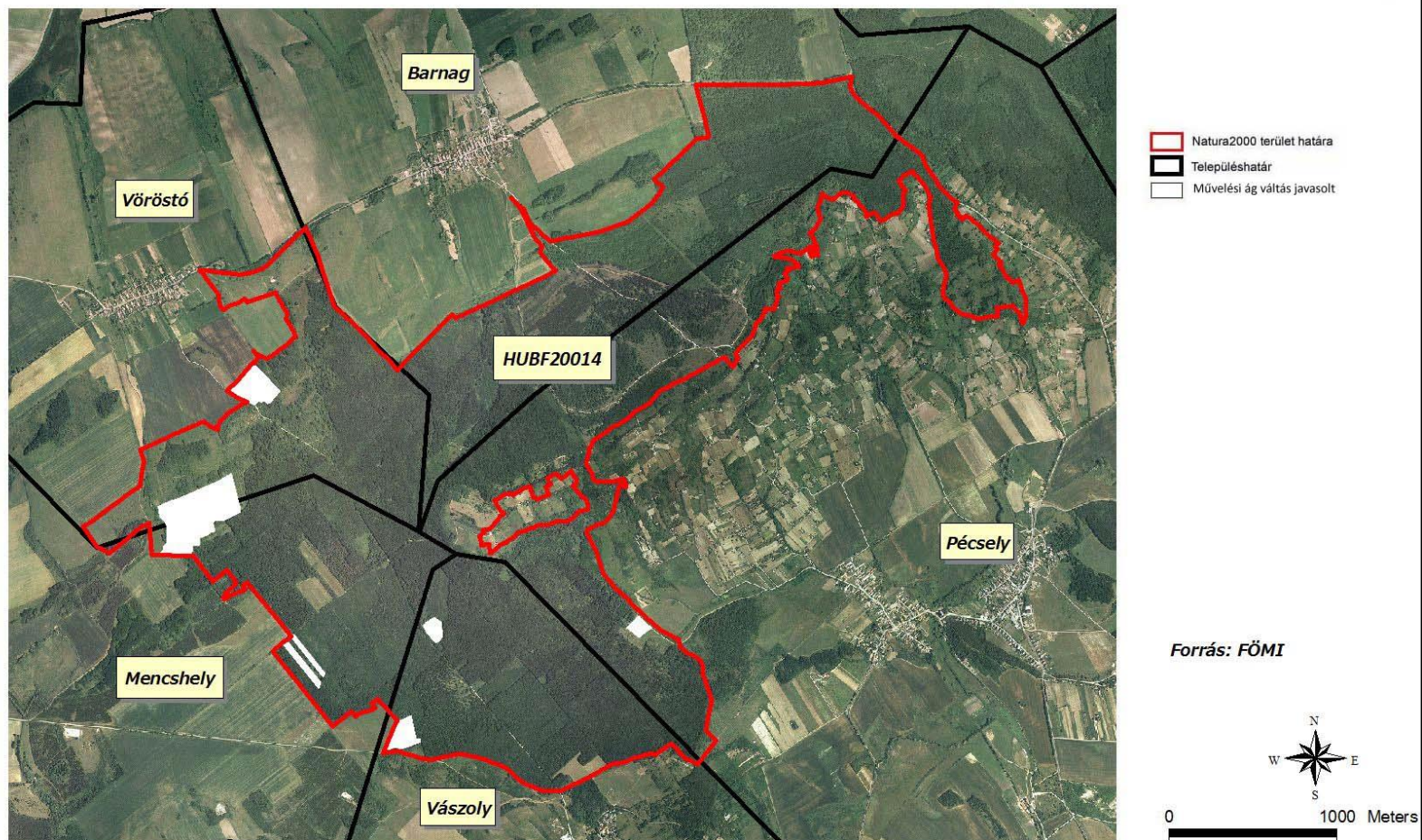
3.2.5. b. A kezelési egységekhez kötött intézkedések hrsz és MePAR megfeleltetése

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett MEPAR-blokkok
KE1	Barnag 058; 060; 064/2; 064/5; 064/5; 064/7; Pécsely 050/6; 065/10; 065/11; 065/2; 065/6; 065/7; 065/9; 070/15; 072/1; 072/2; 075/5; 083/3; 083/5; 086/2; 088/2; 092/1; 092/2; Vászoly 07/3; 09/5; 09/6; 09/7; Vöröstó 070/1; 070/6; 074/1; 074/2; 088/2; 093/1; 093/5; 093/6; 097	X3ELP-X-12; X4ELT-3-12; X62TT-Y-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XDKCJ-Y-12; XF40P-D-12; XF6DP-V-12; XF8TP-C-12; XFA0P-L-12; XFELP-A-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XM0DT-X-12; XM2TT-E-12; XPVTP-7-12; XQ0DP-X-12; XQ8TP-M-12; XQDDP-C-12; XQJ0P-3-12; XW2TP-L-12
KE2	Mencshely 015/6; Vöröstó 07/10; 070/8; 088/2; 093/4; 093/5	X4DDP-Q-12; XCY6P-C-12; XFFTP-K-12; XNY6P-N-12; XPVTP-7-12; XQ0DP-X-12
KE3	Mencshely 015/6	XCY6P-C-12
KE4	Barnag 058; 060; 064/2; 064/5; 064/7; Mencshely 015/2; 018; Pécsely 050/6; 050/7; 050/8; 063/2; 063/3; 063/5; 063/6; 065/10; 065/11; 065/2; 065/4; 065/7; 065/8; 065/9; 070/15; 070/16; 072/1; 072/2; 074/2; 075/2; 075/5; 083/1; 083/3; 083/4; 083/5; 088/2; 091/1; 091/2; Vászoly 011; Vöröstó 0100/2; 070/1; 070/9; 074/2; 074/2; 093/6; 097	X3ELP-X-12; X4ELT-3-12; X51LP-L-12; XCY6P-C-12; XF40P-D-12; XF8TP-C-12; XFA0P-L-12; XFLDP-9-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XM2TT-E-12; XQ0DP-X-12; XQ8TP-M-12; XV40P-T-12
KE5	Barnag 058; 060; 064/1; 064/2; 064/4; 064/5; 064/7; 074/1; 074/2; 076/1; 076/2; Mencshely 015/2; 015/3; 015/6; 015/8; 015/9; 016; 018; 020; 021; 024/7; 024/8; 025; 026; Pécsely 050/2; 050/9; 051; 063/1; 063/5; 063/6; 065/2; 065/4; 065/8; 065/9; 068; 070/16; 070/17; 072/1; 072/2; 074/1; 074/2; 075/2; 075/4; 078/1; 078/2; 078/3; 080/1; 080/2; 083/3; 083/4; 088/2; 089; 091/1; 092/1; 092/2; 092/3; 093; Vászoly 011; 013; 07/3; 07/4; 09/1; 09/2; 09/4; 09/5; 09/6; 09/7; Vöröstó 0100/2; 07/1; 070/1; 070/2; 070/7; 074/1; 074/2; 093/5; 093/6; 097; 099	X3ELP-X-12; X4ELT-3-12; X51LP-L-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XDKCJ-Y-12; XF40P-D-12; XFMLP-J-12; XFNTTP-R-12; XFQ0P-1-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XQ0DP-X-12; XV40P-T-12; XV7LP-J-12
KE6	Barnag 064/2; 064/5; 064/7; 064/5	X3ELP-X-12; XF40P-D-12
KE7	Barnag 059; 063; 064/4; 070; 072; 075; Mencshely 017; 019; 022; 023; 024/6; Pécsely 064; 068; 073; 079; 082; 084; 085; 089; 090; 0101/1; Vászoly 08; 010; 011; Vöröstó 074/2; 094	X3ELP-X-12; X51LP-L-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XF40P-D-12; XFNTTP-R-12; XL2TT-D-12; XQ0DP-X-12; XV40P-T-12; XV7LP-J-12

KE8	Mencshely 015/10; 015/11; 015/6; 015/8; 015/9; 024/3; 024/4; Pécsely 065/6; 086/1; 092/2; Vászoly 07/3; 09/1; Vöröstó 070/2; 070/4; 070/5; 070/6; 070/7; 085/1;085/2	X42TP-T-12; X5J0P-H-12; XCY6P- C-12; XDKCJ-Y-12; XFK6P-2-12; XFNTP-R-12; XH0DP-P-12; XH2TP-6-12; XL2TT-D-12; XQDDP-C-12; XV40P-T-12
-----	--	---

3.2.5. c. Javasolt művelési ág váltással érintett területeket bemutató térkép

3.2.5. c. A Pécselyi medence (HUBF20014) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2016
Javasolt művelési ág váltással érintett területek térképe

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Pécselyi medence (HUBF20014) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területéhez tartozik, így fenntartásával kapcsolatban alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület 49 %-a (424,6 ha) országos jelentőségű védett természeti terület, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része.

Az országos ökológiai hálózat magterület övezete 90,8 %-ban, pufferterület övezete 9,2 %-ban érinti (összesen 100,0 %-ban).

A tervezési területen előforduló védett fajok és természeti értékek alapján vonatkozik a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

A terület erdei zömmel vágásos (80,7 %) és átalakító (11,7 %) üzemmódúak, a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód 2,6 %-ban van jelen. A tervezési terület erdei zömmel természetvédelmi (51,5 %) és talajvédelmi (13,9 %) rendeltetésűek, de a faanyagtermelő elsődleges rendeltetés is markánsan jelen van (27,1 %). Az erdőterületek zömmel (89,4 %) magántulajdonban vannak, az állami tulajdon (Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) részaránya 9,5 %, a rendezetlen gazdálkodási viszony részaránya 1 %.

A gyepterületek kisebb kiterjedésben, fragmentálisan fordulnak elő, területükön a gazdálkodási formák közül elsősorban a változó intenzitású juhlegeltetés jellemző.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A tervezési területen az egyszerűsített területalapú támogatásra (SAPS) kijelöltek között – a 269/2007 sz. Kormány rendelet betartása mellett – a következő MePAR-blokkok területére eső földrészletek szerepelnek támogatható területként: X4DDP-Q-12; X4ELT-3-12; X5J0P-H-12; X62TT-Y-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XDKCJ-Y-12; XEY6P-E-12; XF6DP-V-12; XF8TP-C-12; XFA0P-L-12; XFELP-A-12; XFFTP-K-12; XFLDP-9-12; XFNTTP-R-12; XFQ0P-1-12; XH0DP-P-12; XH2TP-6-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XM0DT-X-12; XM2TT-E-12; XN56T-X-12; XNY6P-N-12; XPVTP-7-12; XQ0DP-X-12; XQ8TP-M-12; XQDDP-C-12; XQJ0P-3-12; XV40P-T-12; XW2TP-L-12 [feltételek a 22/2013. (IV. 8.) és a 23/2013. (IV. 9.) VM rendeletekben].

Jelen támogatási időszakban a „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” című illetve a „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” című források elérhetők.

A tervezési terület gyepterületein az agrár-környezetgazdálkodási támogatás horizontális célprogramjai, valamint egyes részterületeken a kedvezőtlen adottságú területek (KAT 20) után járó támogatások igénybe vehetők [61/2009. (V. 14.) FVM rendelet].

A Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz erdő-környezetvédelmi kifizetések pályázhatók 2017. február 16. napjától 2019. február 15. napjáig a (VP4-15.1.1-17 azonosító jelű) felhívás keretében.

„VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” című felhívásra 2018. 07.31-ig nyújtható be támogatási igény.

„VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások” című keretre 2019. február 28-ig nyújtható be támogatási igény.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 terület természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése a fennálló támogatási rendszerek használatával, ill. azok egyes elemeinek bővítésével biztosítható. A tervezési területen a fenntartási terv célkitűzéseinek elérése érdekében a támogatások igénybevétele szintjének növelése szükséges, de az élőhelyek jellegéből adódóan ennek esetleges elmaradása sem veszélyezteteti alapvetően a terület jelölő értékeinek fennmaradását.

Gyepek esetében a területalapú támogatáson túl az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok extenzív gyepgazdálkodás vagy ökológiai gyepgazdálkodás célprogramjainak lehetőségeit is javasolt igénybe venni, zonális, ill. Magas Természeti Értékű Területek programok kialakítása nem szükséges.

A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések igénybevétele.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területen KEHOP/KEOP, ROP vagy Interreg pályázatok megvalósítása nem folyik. A tervezési területen a 2017-2026 közötti időszakban „Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 területek tölgyerdeinek struktúrális és szerkezeti biológiai sokféleségének növelésére” című (Life4OakForests, LIFE16 NAT/IT/000245 kódszámú) pályázat végrehajtása folyik. A projekt végrehajtója a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság.

3.3.3. Egyéb

A fenntartási terv megvalósításához egyéb eszköz (állami tulajdonú terület haszonbérbe adása, közmunka program, önkéntesek stb.) bevonása nem szükséges.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A kötelező, illetve javasolt kommunikációs eszközök közül a honlap, a hirdetmény, a levélbeli megkeresés, valamint a fórum eszközöket használtuk.

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/hirdetmények/résztevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Honlap	2016.05.17.	1 db honlap	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság, civil szervezetek, érdeklődők	http://bfnp.hu/hu/pecselyi-medence-2
E-mail	2016.05.21.	2 levél	gazdálkodók	visszaigazolás, elküldött e-mail
E-mail	2016.05.21.	2 levél	civil szervezetek	visszaigazolás, elküldött e-mail
E-mail	2016.05.17.	10 levél	hatóságok, államigazgatási szervek	visszaigazolás, hivatalos vélemény VE/UT/NS/A/460/1/2016 VE-09D/EOH/01128-2/2016

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/hirdetmények/résztvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
				VE-V/001/974-2/2016 KTF-11439/2016,3594 VEG/001/03209-2/2016 VEF/001/01222-2/2016 10.087/2/2016
Önkormányzati közzététel	2016.05.19.-06.02.	5 hirdetmény	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság	önkormányzati igazolások 401/120-1/2016 201/291-1/2016 102-2/2016/VOR 23-115/2016
Lakossági és gazdafórum	2016.05.31.	10 résztvevő	gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság	jelenléti ív és emlékeztető
Levél	2016.05.21.	17 levél	gazdálkodók	feladóvevény
Levél	2016.05.21.	2 levél	civil szervezetek	feladóvevény

Terepbejárásra gazdálkodói igény hiányában nem került sor.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Ld. 3.4.1. és 3.4.3. táblázatokban.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Az egyeztetési folyamatban 6 szervezet vett részt, közülük 1 tett érdemi észrevételt. Az érdemi észrevételek mindegyikét figyelembe vettük, a szükséges módosításokat megtettük. A módosítások a fenntartási terv lényegi elemeit (kezelési egységek kialakítása, intézkedési javaslatokkal kapcsolatos stratégiák, konkrét intézkedési javaslatok) kis mértékben sem érintették.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Hatóságok, államigazgatási szervek			
Veszprémi Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala	Módosítási javaslatot nem tett.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
KH Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály	Felhívja a figyelmet arra, hogy az állattartás folytatása során a nitrátérzékeny területekre vonatkozó „Helyes mezőgazdasági gyakorlat” előírásait be kell tartani.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet esetében ez a dátum 2015. A Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet erdőtervének készítése „A földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről” lezárult. A körzeti erdőtervet a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága, mint felelős az Országos Erdőállomány Adattáron átvezette. E terv alapján az erdőterv határozatok kiadása megkezdődhet. Az új körzeti erdőterv hatálybalépésének ideje 2016. január 1.	Elfogadva.	A szöveget teljes egészében átemeltük a fenntartási tervbe.
	A 3.1. pontban javasolják a „folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokat” kifejezés használatát a „szállaló üzemmódokat” helyett.	Elfogadva.	Javításra került.
	A 3.1. pontban nem értenek egyet „a fahasználat (EÜ termelés is) teljes mellőzése” megfogalmazással, javasolják a „a fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása szükséges” megfogalmazást.	Kiegészítéssel elfogadva.	A szöveg az alábbira módosult: „A sekély talajú meredek lejtőkön kialakult sziklai erdők és molyhos tölgyesek elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága			céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges.”
	A 3.1. pontban az „Állományaik vágáskor nélküli talajvédelmi rendeltetésű erdőként kezelendők.” mondat alábbira való módosítását javasolják: „Állományaikat vágáskor nélküli, faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú erdőként javasolt kezelni.”	Elfogadva.	A szöveg módosítása megtörtént.
	A további célkitűzések kapcsán megjegyzik, hogy a gyepek élőhelytípusok bizonyos részei erdőtervi területen találhatók, így a legeltetésre vonatkozó javaslatok jogszabályba ütköznek. Ezért az említett részterületeken a legeltetésre megfogalmazott célkitűzés mellőzését kérik.	A legeltetésre vonatkozó megjegyzéssel egyetértünk. Azonban az érintett területek természeti értékei tartósan csak a legeltetéssel tarthatók fenn, ezért annak szükségességét nem kívánjuk teljes egészében törölni a fenntartási tervből.	Az alábbi szövegváltozat került a tervbe: A gyepek élőhelytípusok fokozódó cserjésedésének megakadályozása cserje-irtással és – amennyiben a hatályos jogszabályok lehetővé teszik – a gyepterületek extenzív legeltetésével.
	A KE1 és KE2 kezelési egység kis foltjai erdőtervi területen találhatók, így a legeltetésre vonatkozó javaslatok jogszabályba ütköznek. Ezért az említett részterületeken a legeltetésre tett kezelési javaslatok mellőzését kérik mind a (d), mind az (e), mind a (h) pontnál.	Részben elfogadva.	A (d) pont kiegészítésre került: A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód. Az erdőtervi területen található gyepek azonban mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák. Az (e) pont esetében maradt az eredeti verzió. A (h) pontban beszűrésre került: Az erdőtervi területen

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága			található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé.
	A KE1 és KE2 kezelési egység égetésre tett önkéntesen vállalható előírás-javaslatai miatt kéri a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezet megfelelő paragrafusainak feltüntetését a kötelezően betartandó előírásoknál.	Elfogadva.	Kiegészítés megtörtént.
	A KE4 kezelési egység (d) pontja és E10-es intézkedése esetében nem értenek egyet a teljes korlátozás bevezetésével, helyette javasolják „a fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása” megfogalmazás alkalmazását. A tervezése során a Natura 2000 elővizsgálati dokumentációba az alábbiak kerültek: Egészségügyi termelés csak az 5 m ³ /ha molyhos tölgy holtfa visszahagyása mellett végezhető; Fekvő és álló holtfa 5 m ³ / ha mértékig visszahagyandó; A talajfelszín mindennemű károsítása tilos; A terület 5%-os mértékig hagyásfacsoport kijelölése szükséges.	Fenntartva. A Natura 2000 fenntartási terv a kezelési egységekre vonatkozóan a gazdálkodó önkéntes vállalásaira tesz javaslatot, míg a körzeti erdőtervben foglalt korlátozások kötelező érvényűek. A fenntartási tervbe azok a természetvédelmi szakmai ajánlások kerülnek, melyek elsősorban a terület természetességi állapotának fenntartását vagy javítását, az ott található természeti értékek megmaradását célozzák, míg a körzeti erdőterv elsősorban a	Nincs módosítás.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága		gazdálkodás lehetőségeit határozza meg.	
	A KE4 kezelési egység önkéntesen vállalható előírásjavaslatai közül az E04-et törölni javasolják (a kötelezően betartandó előírások között nevesített törvényben ez szerepel).	Elfogadva.	Az intézkedés törlésre került.
	A KE4 kezelési egység E21-es intézkedésénél javasolják az 5-10 m ³ /ha holtfa megadását.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 és KE5 kezelési egységek E38 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (7) - (9) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe. Javasolják továbbá, hogy a megfogalmazás tartalmazza a mikroélőhelyeket tartalmazó hagyásfacsoportok összevonhatóságát több érintett erdőrészlet esetén akár külön részletben is.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 kezelési egység E94 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, hogy a 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 kezelési egység (h) pontjánál nem ért egyet a „teljes érintetlenség” bevezetésével, helyette javasolják „a fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása” megfogalmazás alkalmazását.	Kiegészítéssel elfogadva.	Módosított szöveg: Az érintett erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges.
	A KE4 kezelési egységnél a „Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését” mondat kapcsán javasolják, hogy	Fenntartva.	Nincs módosítás.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	a tervezett szöveg módosításra kerüljön, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.		
	A KE5 kezelési egység (d) pontjában „folytonos erdőborítást biztosító erdőművelés javasolt” helyett „folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak” megfogalmazás kerüljön.	Elfogadva.	A kérés szerinti módosítás megtörtént.
	A KE5 kezelési egység (e) pontjában szereplő E33 intézkedés kapcsán: A 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 5.2.4. pontja rögzítette a Balatonfüredi erdő- tervezési körzet esetén milyen esetekben alkalmazható tarvágás. Kéri ennek figyelembe vételét.	A rendeletben megfogalmazott előírások és a jelen tervben szereplő javaslat nincs ellentmondásban egymással.	Nem szükséges.
	Az „üzemtervezett” kifejezés helyett kéri az „erdőtervezett”, „erdőtervi”, „Országos Erdőállomány adattárban szereplő”, „Adattári”, „körzettervben szereplő” kifejezések használatát.	Elfogadva.	A kért módosítások megtörténtek.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatala	Megállapítja, hogy a fenntartási terv nem tartalmaz olyan – a termőföldet érintő – változásokat, melyek során előzetesen földvédelmi eljárást kell lefolytatni.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Veszprém Megyei Kirendeltség	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Ütügyi Osztály	Megállapítja, hogy a terv a közlekedési területekre vonatkozó intézkedéseket nem tartalmaz. Javasolja a tervezési területen található utak megnevezésének (országos közút, helyi közút stb.) ingatlannyilvántartási felülvizsgálatát.	A felvetés nem tartozik a terv kompetenciájába.	Nem szükséges.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányság	Megállapítja, hogy a 3.2.1.1. pont bányákra vonatkozó előírása nem releváns.	Elfogadva.	A kérdéses mondat az alábbira módosult: „A tervezési területen bányatelek létesítése nem kívánatos.”
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	Kifogást nem emel, a tervezetben foglaltakkal egyetért.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
<i>Gazdálkodók</i>			
Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Magángazdálkodók	Nem érkezett módosító javaslat.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
<i>További célcsoportok</i>			
Lakosság	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Civil szervezetek	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

1.1. Környezeti adottságok

1.1.1. Éghajlati adottságok

A tervezési terület a Balaton-felvidék és kismedencéi kistáj része. A kistáj éghajlata mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz (de már a mérsékelt nedves határán). Az évi napfényes órák összege 1970–2000 közötti (nyáron ~800, télen ~190). Az évi középhőmérséklet 10 °C körüli. Az utolsó tavaszi fagyok leginkább április 8 és 12 között, míg az első őszi beköszöntése október 28–31 körül legjellemzőbb.

Az év legmelegebb napján sokévi átlag szerint 33,5-34,0 °C-ig melegszik a levegő; a téli abszolút minimumok átlaga -14,0 °C körüli.

Az évi csapadékmennyiség 600 mm, a vegetációs időszaké 340–360 mm. A hótakarós napok átlagos száma 35–40 körüli, az átlagos maximális hóvastagság ~20–28 cm.

A terület ariditási indexe 1,15–1,17 körüli.

A leggyakoribb szélirány az É-i, az átlagos szélesség 3 m/s (Dövényi 2010).

1.1.2. Vízrajzi adottságok

A tervezési területnek a Balaton felé van lefolyása, vízhiányos terület – különösen a nyár végén és ősszel.

A kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos típusú talajvíz mennyisége nem számottevő, összefüggő talajvízszint csak a környező völgyekben van. A régióban a talajvíz keménysége 35 nk° körüli, a szulfáttartalom 60 mg/l alatti, a nitrát sok helyen koncentrálódik.

A rétegvíz mennyisége csekély. A térségben az artézi kutak száma kicsi, mélységük a 100 métert alig haladja meg, de termelt vízmennyiségük számos helyen jelentős (Dövényi 2010).

1.1.3. Talajtani adottságok

A tervezési terület részterületeit zömmel köves-sziklás váztalajok, illetve fekete és barna rendzinák jellemzik. A bevágódó völgyekben lejtőhordalék talaj is előfordul. Az összefüggő erdőfoltok alatt barna erdőtalaj található, de a vastagabb termőrétegű rendzinákon már jelentkeznek erdő jellegű genetikai folyamatok (kilúgzás, gyenge agyagosodás). Az alacsonyabb lejtőkategóriák mellett elsősorban a barna erdőtalajok többé-kevésbé kilúgozott változatai, szép kifejlődésű Ramann-féle barna erdőtalajok és agyagbemosódásos barna erdőtalajok fordulnak elő.

1.2. Természeti adottságok

Az Pécselyi medence Natura 2000 terület növényföldrajzi szempontból a Dunántúli-középhegység flóraidék (*Bakonyicum*) *Balatonicum* flórajárásához tartozik. A terület természetes növénytakarójában a cseres-tölgyesek játszották a legnagyobb szerepet, dominanciájuk a meglévő erdőterületeken is érvényesül. A többé-kevésbé nyílt molyhos tölgyesek a déli lejtőkön, a gerincek és csúcsok környékén, a köves-sziklák, sekély talajú felszíneken jellegzetesek. Pécselytől északra a Vöröstó és Barnag felé eső platóterület már átmeneti jellegű a Déli-Bakony felé, a szubmediterrán fajok egy része itt már hiányzik, a meglévők már ritkábban, kevésbé tömegesek, továbbá a vegetációban a gyertyános-tölgyesek jelentősebb szerepet kapnak. A gyertyános-tölgyesek völgyekben és északias lejtőkön jellemzőek, de Barnag, Vöröstó környékén plakor jellegű, zonális állományok is

feltételezhető. Biogeográfiai és természetvédelmi szempontból kimagasló jelentőséggel bírnak a terület elegyes-karszterdő és törmeléklejtő-erdő állományai. A Derék-hegy, Hideg-hegy vonulat platójellegű részein és a Bogomán a Balaton-felvidéken kimagasló értékű fűszárazgyepek és sztyeprétek alakultak ki. Ezek természetes, de a korábbi tájhasználatok során kiterjedt állományok (egy részük xerotherm erdőterületek legeltetésével, más részük egykori szőlők, gyümölcsösök felhagyása során alakulhatott ki).

A vizsgálati területet erdős élőhelyek dominálják, ennek megfelelően a legfontosabb zoológiai értékek is az erdei habitatokhoz kötődnek. A régió jó természetességi állapotú tölgyeseiben általánosan elterjedtek a közösségi jelentőségű (Natura 2000) xilofág bogárfajok a nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*) és a gyászscincér (*Morimus funereus*). A talajfelszín tipikus, védett, ragadozó fajai a bőrfutrinka (*Carabus coriaceus*), a ligeti futrinka (*Carabus nemoralis*), a dunántúli kékfutrinka (*Carabus germari exasperatus*) és a mezei futrinka (*Carabus granulatus*). A gyászbogarak közül ki kell emelni a tipikusan a Balaton-felvidéken elterjedt cripelő gyászbogár (*Enoplopus velikensis*) tervezési területhez kötődő előfordulásait.

A zárt erdők uralma miatt valamivel szegényesebb a terület lepkefaunája, mint az a tőle délre eső Balaton-felvidéki részterületeken mutatkozik. Az üde gyepekhez kötődő vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) és díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) csak nagyon szórványosan fordul elő. A száraz gyepek cserjésedő foltjai, illetve erdőszegélyekkel képzett sávjai jelentik a fő élőhelyét a közösségi jelentőségű (Natura 2000) sárga gyapjasszövőnek (*Eriogaster catax*). A jobb állapotú nyílt száraz gyepekben fordul elő a kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), a fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), valamint a tarka szemeslepke (*Chazara briseis*).

A kételtű és hüllőfajok közül a területen – köszönhetően a jelenetős erdőborításnak – az erdei béka (*Rana dalmatina*) és az erdei sikló (*Zamenis longissimus*) általánosan elterjedt, a zöld gyík (*Lacerta viridis*) szórványos előfordulású.

Az erdőterületek jellemző, kiemelendő madárfaja a fekete harkály (*Dryocopus martius*), a szegély jellegű élőhelyeken szórványosan előfordul a Natura 2000 tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*), a cserjések területéről az erdei pacsirta (*Lullula arborea*) említendő.

A tervezési terület emlősfaunájának természetvédelmi szempontból legjelentősebb tagjai az idős erdőfoltokhoz kötődő közösségi jelentőségű (Natura 2000) hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*) és nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*), valamint a nyugati pisze denevér (*Barbastella barbastellus*).

Az Á-NÉR/Natura 2000 térkép élőhelyeinek területi és százalékos adatai

Á-NÉR kód	Á-NÉR név	Terület (ha)	Terület (%)	Natura 2000 kód
B5× B1a	Nem zsombékoló magassárrétek×Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások	0,07	0,01	
E1	Franciaperjés rétek	8,13	0,94	6510
H3a× OC	Köves talajú lejtősztyepek×Jellegtelen száraz-fűszáraz gyepek	0,64	0,07	6240*
H4× H3a× P2b	Erdőssztyeprétek, fűszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×Köves talajú lejtősztyepek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	48,68	5,62	6210, 6240*, 5130
H4× S4	Erdőssztyeprétek, fűszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×Erdei- és feketefenyvesek	19,39	2,24	6210
K2	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek	87,29	10,08	91G0*
K2× P8×RC	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Vágásterületek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	6,12	0,71	91G0*
K2× RB	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Puhafás pionír és jellegtelen erdők	1,68	0,19	91G0*

Á-NÉR kód	Á-NÉR név	Terület (ha)	Terület (%)	Natura 2000 kód
K2×RC	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	42,56	4,92	91G0*
K2×RC×S1	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Ültetett akácok	21,71	2,51	91G0*
K2×RC×S4	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Erdei- és feketefenyvesek	23,04	2,66	91G0*
L1	Mész- és melegkedvelő tölgyesek	35,40	4,09	91H0*
L1×P45×H4	Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek×Erdőssztyeprétek, fűszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok	37,35	4,31	91H0*, 6210*
L1×RC	Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	17,75	2,05	91H0*
L1×S4	Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Erdei- és feketefenyvesek	10,85	1,25	91H0*
L2a	Cseres-kocsánytalan tölgyesek	232,76	26,89	91M0
L2a×P8×RC	Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Vágásterületek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	38,97	4,50	91M0
L2a×RC	Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	82,06	9,48	91M0
L2a×RC×S4	Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Erdei- és feketefenyvesek	25,02	2,89	91M0
L2a×S4	Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Erdei- és feketefenyvesek	2,12	0,25	91M0
LY2	Törmeléklejtő-erdők	2,98	0,29	9180*
LY3	Bükkös sziklaerdők	2,61	0,26	9150
LY4	Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők	8,09	0,81	9150,
OC×P2b	Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	30,43	3,51	
P2b×OC	Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések×Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	21,42	2,47	
P45×K2×RC	Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek×Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	25,58	2,95	91G0*
T1	Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák	24,59	2,84	
T8	Extenzív szőlők és gyümölcsösök	1,05	0,12	
U11	Út- és vasúthálózat	8,58	0,99	
U6×OC×P2b	Nyitott bányafelületek×Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	0,71	0,08	

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
5130	Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben	A
6210*	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) fontos orchidea-élőhelyei	A
6240*	Szubpannon sztyeppék	A
91H0*	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel	A
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	A
9150	A <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkősei mészkövön	B
91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal	B
9180*	Léjtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői	új C

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórét (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	új D

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
9180*	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórét (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	D

Élőhely neve:	Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
Élőhely kódja:	5130
Élőhely előfordulásai a területen:	A pécselyi Hideg-hegy–Derék-hegy vonulaton a platón jelentős kiterjedésű borókás cserjések találhatók (P2b egy része). ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	4,99 ha
Élőhely jellemzése:	A borókás gyepeknek egyedi fajkészlete nincs, a fajösszetételt az aktuálisan cserjésedő gyep határozza meg. A cserjés – félszárazgyep – sztyeprét (H4×H3a×P2b) élőhelymozaikként ábrázolt élőhelyfoltokon a 6210* és 6240* N2000 élőhelyek fajai fordulnak elő.
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	A Németh-Seregélyes szerinti besorolás alapján többségében jó (4) természetességi állapotú állományok fordulnak elő.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Egyes előfordulásain az alullegetetés.

Élőhely neve:	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)
Élőhely kódja:	6210
Élőhely előfordulásai a területen:	A Hideg-hegy–Derék-hegy vonulaton és a Bogomán, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	21,84 ha
Élőhely jellemzése:	A Hideg-hegy–Derék-hegy vonulaton és a Bogomán nagy kiterjedésű, fajgazdag félszáraz gyepek állnak. Az állományok pusztafüves-lejtősztyeprét foltokkal, száraz cserjésekkel (részben borókásokkal) mozaikolnak. Kisebb foltjaik a plató felnyíló molyhos tölgyeseinek tisztásain is megjelennek. Területborítás szempontjából a <i>Sanguisorbo minoris-Brometum erecti</i> Illyés et al. 2009 asszociáció dominál, de a <i>Polygalo majoris-Brachypodium pinnati</i> H. Wagner 1941 szép állományai is megtalálhatók. Többségében a sudár rozsnok (<i>Bromus erectus</i>), másodsorban a tollas szálkaperje (<i>Brachypodium pinnatum</i>) dominálta gyepek. Az állományok jellemző fajai a közepes útifű (<i>Plantago media</i>), a szarvaskocsord (<i>Peucedanum cervaria</i>), a piros gólyaorr (<i>Geranium sanguineum</i>), a tömjénillat (<i>Libanotis pyrenaica</i>), a

	mezei zsálya (<i>Salvia pratensis</i>), a tejoltó galaj (<i>Galium verum</i>), a vajszínű ördög szem (<i>Scabiosa ochroleuca</i>), a közönséges legyezőfü (<i>Filipendula vulgaris</i>), a csabaíre vérfű (<i>Sanguisorba minor</i>) és a sarlós gamandor (<i>Teucrium chamaedrys</i>). Védett növényfajokban igen gazdag gyepek, tipikus a leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>), a vitézvirág (<i>Anacamptis pyramidalis</i>), az erdei szellőrózsa (<i>Anemone sylvestris</i>), a sárga len (<i>Linum flavum</i>), a nagyvirágú gyíkfü (<i>Prunella grandiflora</i>), a fekete kökörcsin (<i>Pulsatilla nigricans</i>), a tavaszi hérics (<i>Adonis vernalis</i>), a tarka imola (<i>Centaurea triumfettii</i> agg.), a selymes boglárka (<i>Ranunculus illyricus</i>) és a nagyzezerjőfü (<i>Dictamnus albus</i>). A gyepek ritka, értékes eleme a méhbangó (<i>Ophrys apifera</i>).
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	A Németh-Seregélyes szerinti besorolás alapján többségében jó (4) természetességi állapotú állományok.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Teljes kezeletlenségből fakadó becserjésedés veszélyezteti. Ugyanakkor a túlzott legeltetés is veszélyeztető tényező.

Élőhely neve:	Szubpannon sztyeppék
Élőhely kódja:	6240*
Élőhely előfordulásai a területen:	A Derék-hegy–Hideg-hegy platóján és a Bogomán, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	22,48 ha
Élőhely jellemzése:	Az állományok többsége félszáraz gyepekkel, cserjésekkel mozaikosan fordul elő, ill. azokkal együtt ábrázolható. A sztyeppré-foltok domináns pázsitfűvei a vékony- és a barázdált csenkesz (<i>Festuca valesiaca</i> , <i>F. rupicola</i>), a sudár rozsnok (<i>Bromus erectus</i>), helyenként a kunkorgó árvalányhaj (<i>Stipa capillata</i>). A konstans fajok többsége általános szárazgyepfaj (pl. farkas kutyatej (<i>Euphorbia cyparissias</i>), sarlós gamandor (<i>Teucrium chamaedrys</i>), homoki pimpó (<i>Potentilla arenaria</i>), sarlófü (<i>Falcaria vulgaris</i>), rekettyevelű gyújtóványfü (<i>Linaria genistifolia</i>), sárga hagyma (<i>Allium flavum</i>)). Védett növényfajokban gazdag élőhely, jellemző fajai többek közt a tavaszi hérics (<i>Adonis vernalis</i>), a kiséfű hangyabogáncs (<i>Jurinea mollis</i>), a selymes peremizs (<i>Inula oculus-christii</i>), a selymes boglárka (<i>Ranunculus illyricus</i>), a fekete kökörcsin (<i>Pulsatilla nigricans</i>) és a bunkós hagyma (<i>Allium sphaerocephalon</i>). Kiemelést érdemelnek a leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) jelentős populációi.
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	Az állományok többsége a Németh-Seregélyes szerinti besorolás alapján jó (4) természetességi állapotú. Fennmaradásuk szempontjából igen kedvező az a mozaikos élőhely-szerkezet, amely az elmúlt évtizedekben alakult ki.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Teljes kezeletlenségből fakadó becserjésedés veszélyezteti. Ugyanakkor a túlzott legeltetés is veszélyeztető tényező.

Élőhely neve:	Sík- és dombvidéki kaszálórét (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
Élőhely kódja:	6510

Élőhely előfordulásai a területen:	A Natura 2000 terület nyugati és északnyugati peremterületein, Vöröstó és Mencshely községhatároiban, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	8,13 ha (jelen térképezés során felvett élőhely)
Élőhely jellemzése:	Az állományok nagyrészt franciaperjés és sudár rozsnokos kaszálórét, cönotaxonómiaiag a következő asszociációk azonosíthatók: <i>Tanaceto vulgaris-Arrhenatheretum</i> Fischer ex Ellmauer 1993, <i>Pastinaco sativae-Arrhenatheretum</i> (Knapp 1954) Passarge 1964, <i>Filipendulo vulgaris-Brometum erecti</i> Hundt et Hübl ex Willner 2013. A franciaperje (<i>Arrhenatherum elatius</i>) és a sudár rozsnok (<i>Bromus erectus</i>) mellett egyes foltokon a pelyhes zabfü (<i>Helictotrichon pubescens</i>) és a degradáltabb állományrészekben a csomós ebír (<i>Dactylis glomerata</i>) is megjelenik az uralkodó pázsitfűvek között. A jobb állományok jellemző kísérőfajai a mezei zsálya (<i>Salvia pratensis</i>), a réti here (<i>Trifolium pratense</i>), a hegyi here (<i>Trifolium montanum</i>), a réti útifű (<i>Plantago media</i>), a közönséges legyezőfü (<i>Filipendula vulgaris</i>), a tejelő galaj (<i>Galium verum</i>), a réti margitvirág (<i>Leucanthemum vulgare</i> agg.), a közönséges varfű (<i>Knautia arvensis</i>), az őszi kikerics (<i>Colchicum autumnale</i>), a bakfű (<i>Stachys officinalis</i>) és a paszternák (<i>Patinaca sativa</i>).
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	Általában a Németh–Seregélyes skála beosztása szerint közepes (3), de a kaszált réteken, gyepfoltokon jó (4) természetességi állapotú foltok is előfordulnak.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	A legfontosabb veszélyeztető tényezői a kezeletlenség (kaszálás felhagyása) és az özöngyomok jelenléte, inváziója. A klíma szárazodása ugyancsak veszélyeztető tényezőnek számít.

Élőhely neve:	A <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkősei mészkövön
Élőhely kódja:	9150
Élőhely előfordulásai a területen:	A Zádor-hegy térségében, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	Natura adatlap alapján 11,78 ha, élőhelytérkép alapján 4 ha, az eltérés oka a térképezési eredmények pontosítása.
Élőhely jellemzése:	A terület elegyes-karszterdő (<i>Fago-Ornetum</i> Zólyomi (1950) 1958) állományok a platóperemek, meredek, északias kitettségű lejtőin jellemzőek. A Zádorvár alatti, északi kitettségű, meredek dolomitlejtőn kifejezetten értékes, gazdag állományai található, de megóvásra érdemesek a pécselyi Kő-háton és a Hosszú-hegy keleti részén fennmaradt állományai is. A terület sziklás karszterdeiben, törmeléklető-erdeiben a legjellemzőbb fajok a kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), a virágos kőris (<i>Fraxinus ornus</i>), a barkóca berkenye (<i>Sorbus torminalis</i>), a mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), valamint szálsként a környező tölgyesek egyéb fajtái. A Zádorvár elegyes-karszterdejében a bükk (<i>Fagus sylvatica</i>) állományalkotó. Cserjeszintjük fajgazdag, jellemző elemei a virágos kőris (<i>Fraxinus ornus</i>), a húsos som (<i>Cornus mas</i>), a bibircses kecskerágó (<i>Euonymus verrucosus</i>), a cserszömörce (<i>Cotinus coggygria</i>), a mogorós hólyagfa (<i>Staphylea pinnata</i>), az ükörke lonc (<i>Lonicera xylosteum</i>), az ostormén bangita (<i>Viburnum lantana</i>), a sóskaborbolya (<i>Berberis vulgaris</i>). A Zádorvár északi letörésein a védett fekete madárbers (<i>Cotoneaster niger</i>) erős állománya él. A karszterdei típus gypsintjében a fehér sás (<i>Carex alba</i>) állandó elem. Az

	élőhely jellemző védett fajai a dombi ibolya (<i>Viola collina</i>), a fehér sás (<i>Carex alba</i>), a bokros koronafűrt (<i>Hippocrepis emerus</i>), a hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>), a pirítógyökér (<i>Tamus communis</i>), a turbánliliom (<i>Lilium martagon</i>), a fekete zászpa (<i>Veratrum nigrum</i>) és a fekete madárbers (<i>Cotoneaster niger</i>).
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	Általában erdészeti kezelés által nem érintett, a Németh–Seregélyes skála beosztása szerint jó (4) természetességi értékeket mutató erdőállományok.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Klímaváltozás hatásai (főképp a szárazodás), illetve az érintkező erdőállományokban történő vágásterületek kialakítása veszélyezteti. Jelentős létszámú nagyvad-állomány a taposás, bolygatás révén veszélyeztető tényezőként említhető.

Élőhely neve:	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői
Élőhely kódja:	9180*
Élőhely előfordulásai a területen:	A tervezési terület sziklás csúcsain, platókon és enyhébb északias lejtőkön, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	9,68 ha (jelen térképezés során felvett élőhely)
Élőhely jellemzése:	Törmeléklejtő-erdő (<i>Primulo veris-Tilietum cordatae</i> (Isépy 1968) Borhidi 1996) és tetőerdő (<i>Veratro nigrae-Fraxinetum orn</i>) állományok egyaránt előfordulnak a területen, előbbi társulás sziklás lejtőkön, főleg a lejtő alsó harmadában jellemző. A tetőerdők a sziklás csúcsok, platók és enyhébb északias lejtők jellemző asszociációi. Az erdőterület mészkőtörmelékkel fedett lejtőin törmeléklejtő-erdők alakultak ki. Ezek egy része (ahol a törmeléklejtő kis kiterjedésű, ill. keskeny, legfeljebb 10 m széles) lombkoronaszintjét tekintve alig válik el a környező tölgyesektől (gyakran az élőhelyen atipikus cser is jellemző) bennük. A nagyobb törmeléklejtőkön már az erdőtársulás jellemző domináns fajai határozzák meg a lombkoronaszintet, így a kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), a virágos kőris (<i>Fraxinus ornus</i>), a barkóca berkenye (<i>Sorbus torminalis</i>) és a mezei juhar (<i>Acer campestre</i>). A tetőerdő típusban erdészeti hatásra a lombkoronaszintben gyakori a cser (<i>Quercus cerris</i>). Cserjeszintjük jellemző elemei a virágos kőris (<i>Fraxinus ornus</i>), a húsos som (<i>Cornus mas</i>), a bibircses kecskerágó (<i>Euonymus verrucosus</i>) és a mogyorós hólyagfa (<i>Staphylea pinnata</i>). A gyepszint jellemző elemei a tavaszi kankalin (<i>Primula veris</i>), a borzas repkény (<i>Glechoma hirsuta</i>), az erdei szélfü (<i>Mercurialis perennis</i>), a széleslevelű salamonpecsét (<i>Polygonatum latifolium</i>), a fekete zászpa (<i>Veratrum nigrum</i>), az odvas és apró keltike (<i>Corydalis cava</i> , <i>C. pumila</i>).
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	Általában erdészeti kezelés által nem érintett, a Németh–Seregélyes skála beosztása szerint jó (4) természetességi értékeket mutató erdőállományok.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Klímaváltozás hatásai (főképp a szárazodás), illetve az érintkező erdőállományokban történő vágásterületek kialakítása veszélyezteti. Jelentős létszámú nagyvad-állomány a taposás, bolygatás révén veszélyeztető tényezőként említhető.

Élőhely neve:	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal
Élőhely kódja:	91G0*
Élőhely előfordulásai a területen:	A Pécsely feletti völgyekben, valamint a Barnag és Pécsely közötti platón, enyhe északi lejtőkön, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	203,35 ha
Élőhely jellemzése:	A Pécsely feletti völgyekben, valamint a Barnag és Pécsely közötti platón, enyhe északi lejtőkön tipikus gyertyános-tölgyesek (<i>Carici pilosae-Carpinetum</i> Neuhäusl & Neuhäuslová-Novotná 1964 em. Borhidi 1996) állnak. A völgyi állományok mezofil karaktere kifejezettebb, a platón a cseres-tölgyesek felé helyenként fokozatosabb az átmenet. Pécselytől nyugatra északkeleti kitettségű lejtőkön idős, bükkal elegyes állományok is jelen vannak. A lombkorona szinteket a gyertyán, a kocsánytalan tölgy, a vadcsereesznye, a kislevelű hár, a barkóca berkenye és gyakran – minden bizonnyal erdészeti hatásra – a csertölgy alkotja. A terület gyertyános-tölgyeseinek gyepszintjében a legfontosabb Fagitalia elemek az erdei varfű (<i>Knautia drymeia</i>), a kapotnyak (<i>Asarum europaeum</i>), a kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>), az erdei kutyatej (<i>Euphorbia amygdaloides</i>), az erdei tisztesfű (<i>Stachys sylvatica</i>), a sárga árvacsáln (<i>Galeobdolon montanum</i>), az erdei gombernyő (<i>Sanicula europea</i>), a pézsmaboglár (<i>Adoxa moschatellina</i>) és a kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>). A területen található a medvehagyma (<i>Allium ursinum</i>) Balaton-felvidéki előfordulása is. Barnag, Vöröstó felé eső, enyhe északias lejtőkön a bükkös sás (<i>Carex pilosa</i>) is nagyobb foltokban előfordul. Az élőhely területén általánosan elterjedt az odvas keltike (<i>Corydalis cava</i>), a bogláros szellőrózsa (<i>Anemone ranunculoides</i>), a hagymás fogasír (<i>Dentaria bulbifera</i>), a sárga tyúktaréj (<i>Gagea lutea</i>), a tavaszi lednek (<i>Lathyrus vernus</i>), a csalánlevelű harangvirág (<i>Campanula trachelium</i>), az egyvirágú gyöngyperje (<i>Melica uniflora</i>) és az erdei szálkaperje (<i>Brachypodium sylvaticum</i>).
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	A Németh-Seregélyes szerinti besorolás alapján jó (4) és közepes (3) természetességi állapotú állományok uralkodnak, de helyenként gyertyán dominálta, zárt, fajszegény (csaknem nudum) gyepszintű konszociációi is előfordulnak. Akácosított, akáccal elegyes gyertyános-tölgyes foltok is előfordulnak, ezek a leggyengébb természetességű (2) állományok.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Veszélyeztetett, a Balaton-felvidéken ökológiai igényeinek határán, többnyire extrazonális szituációkban megjelenő élőhely.
Veszélyeztető tényezők:	Potenciálisan a globális klímaváltozás (szárazodás) veszélyeztetheti.

Élőhely neve:	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel
Élőhely kódja:	91H0* (néhány foltja 6210-el hibridként)
Élőhely előfordulásai a területen:	A tervezési terület platóin, enyhe délies lejtőin, sekélyebb rendzina talajokon fordul elő, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	101,35 ha
Élőhely jellemzése:	Az élőhely állományai jellemzően a tetőkön, enyhe délies lejtőkön, sekélyebb rendzina talajokon fordulnak elő a tervezési terület hegyein, dombhátaiban. Az állományok túlnyomórészt nagyon értékesek. Számos altípus megfigyelhető, ezek eltérései

	egyrészt geomorfológiai (lejtőszög, kitettség), ill. vegetációs szerkezeti (érintkező társulások) alapon nyugszanak, differenciálódásukban ugyanakkor jelentős részben a korábbi és jelenlegi területhasználat is fontos tényező. Növény társulástani megközelítésben a típusok túlnyomórészt az <i>Orno-Quercetum</i> (= <i>Vicio sparsiflorae-Quercetum pubescentis</i>) asszociáció variánsaiként értékelhetők, de kisebb csereszömörce-karsztbokorerdő (<i>Cotino-Quercetum pubescentis</i>) foltok is megtalálhatók. Erősen kidomborodik a típusok szubmediterrán karaktere (pl. csereszömörce tömegessége a cserjeszintben). A cseres-tölgyesek felé az átmenete szinte folyamatos, a térképezés során a gyepszint molyhos és cseres-tölgyes fajai alapján történt a vegetációs határok megállapítása. Az állományok számos folton fajgazdagok, heterogén szerkezetűek és igen értékesek. Az élőhely jellemző fajai a Haller sás (<i>Carex halleriana</i>), a bajuszoskásafű (<i>Piptatherum virescens</i>), a kereklevelű szélfű (<i>Mercurialis ovata</i>), a lappangó sás (<i>Carex humilis</i>), a déli szentperje (<i>Hierochloa australis</i>), a bársonyos tüdőfű (<i>Pulmonaria mollis</i>), a piros gólyaorr (<i>Geranium sanguineum</i>), az erdei gyöngyköles (<i>Buglossoides purpureo-coerulea</i>), a tavaszi kankalin (<i>Primula veris</i>), az orvosi salamonpecsét (<i>Polygonatum odoratum</i>), a borzas repkény (<i>Glechoma hirsuta</i>), a bablevelű varjúháj (<i>Hylothelephium maximum</i>) a magyar repcsény (<i>Erysimum odoratum</i>), a bérci here (<i>Trifolium alpestre</i>), és még számos xerotherm elem. Az élőhely jellemző védett növényfajai az ibolyás gérbics (<i>Limodorum abortivum</i>), a vitézvirág (<i>Anacamptis pyramidalis</i>), a bíboros kosbor (<i>Orchis purpurea</i>), a bokros koronafürt (<i>Hippocrepis emerus</i>), a sárga koronafürt (<i>Coronilla coronata</i>), a tavaszi hérics (<i>Adonis vernalis</i>), a nagyzezerjófű (<i>Dictamnus albus</i>), a tarka imola (<i>Centaurea triumfettii</i> agg.), a pázsitos nőszirm (<i>Iris graminea</i>), a tarka nőszirm (<i>Iris variegata</i>), a koloncos lednek (<i>Lathyrus lacteus</i>), a kétlevelű sarkvirág (<i>Platanthera bifolia</i>) és a hosszúlevelű madársisak (<i>Cephalanthera longifolia</i>).
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	A Németh-Seregélyes szerinti besorolás alapján általában jó (4) és közepes (3) természetességi állapotú állományok jellemzőek.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Nagy mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	A fatermelési célú erdőhasználat az élőhely gyenge regenerációs potenciálja miatt veszélyeztető tényező. Az élőhelyet az özönnövények közül a bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) spontán terjedése is jelentős veszélyeztető. A magasabb nagyvad-létszám a taposás, bolygatás miatt ugyancsak számottevő veszélyeztető tényezőként tartható számon.

Élőhely neve:	Pannon cseres-tölgyesek
Élőhely kódja:	91M0
Élőhely előfordulásai a területen:	A hegyek, változó kitettségű enyhe lejtőin, ld. 3.3. térkép
Élőhely kiterjedése a területen:	380,94 ha
Élőhely jellemzése:	A hegyek, változó kitettségű enyhe lejtőin a cseres-tölgyesek tekinthetők a terület zonális vegetációtípusának. Az állományok lombkoronaszintjében rendszerint a <i>Quercus cerris</i> dominál. Jellemző a kocsánytalan tölgy (<i>Quercus petraea</i>), a molyhos tölgy (<i>Quercus pubescens</i>) és kísérőfajként más szárazerdei fajok is (pl. mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), vadkörte (<i>Pyrus pyraster</i>), barkóca berkenye (<i>Sorbus torminalis</i>) stb.). A virágos

	kőris (<i>Fraxinus ornus</i>) jelenléte gyakori, újabban <i>Fraxino orno-Quercetum cerridis</i> néven meg is különböztetik a Balaton-felvidéken is jellemző cseres-tölgyeseket. Az enyhe völgyelésekben, valamint a Barnag, Vöröstó felé eső enyhe északi lejtőkön a gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>) természetes jelenléte is jellemző, az állományok fokozatosan a gyertyános-tölgyesek felé átmenetet mutatnak. A kérdéses esetben a gyepszint Fagetalia elemei, ill. azok hiánya segít eldönteni az élőhely besorolását. Az állományok egy része több tekintetben átmeneti jellegű a molyhos tölgyesek felé. A cserjeszint a kevésbé bolygatott állományokban igen fejlett, a gyakori egybibés galagonya (<i>Crataegus monogyna</i>), fagyal (<i>Ligustrum vulgare</i>) és húsos som (<i>Cornus mas</i>) mellett számos cserjefaj alkotja. A közönséges boróka (<i>Juniperus communis</i>) is gyakori cserjefaj, gyakorisága feltehetően a korábban jellemző erdei legeltetéssel hozható összefüggésbe. A gyepszint általában jóval homogénebb, mint a molyhos tölgyesekben, ez egyrészt természetes, másrészt az intenzívebb erdészeti használatból hozható összefüggésbe. A gyepszint típusalkotó fajai az egyvirágú gyöngyperje (<i>Melica uniflora</i>), a ligeti perje (<i>Poa nemoralis</i>) a csomós ebír (<i>Dactylis glomerata</i>) (degradált állományok). A cserések állandó kísérőfajai a baracklevelű harangvirág (<i>Campanula persicifolia</i>), a felemáslevelű csenkesz (<i>Festuca heterophylla</i>) és az ernyős margitvirág (<i>Tanacetum corymbosum</i>). Az élőhely jellemző védett növényfajai a bíboros kosbor (<i>Orchis purpurea</i>), a tarka nőszirm (<i>Iris variegata</i>), a kétlevelű sarkvirág (<i>Platanthera bifolia</i>) és a hosszúlevelű madársisak (<i>Cephalanthera longifolia</i>).
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	Viszonylag nagy területen találhatók még értékes, középkorú és idősebb, a Németh-Seregélyes szerinti besorolás alapján jó (4) természetességi állapotú állományok, de az élőhely közepes (3) és gyenge (2) természetességi állapotú előfordulásai is jellemzők.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Leginkább a talajerózió és a tájidegen fajok telepítése, ill. spontán terjedése veszélyeztetheti.

1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D)
II	Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)	A

Jelölő faj

Faj neve:	Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)
Irányelv melléklete:	II
Faj előfordulásai a területen:	A Bogoma–Derék-hegy vonulat fűszáraz gyepeiben és sztyeprétjein, ld. 3.4. térkép
Állományméret (jelöléskor):	1.000.000
Állományméret (tervkészítéskor):	10.000 (a lokális populáció nagy része a Natura 2000 terület határán kívül esik)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az elmúlt évtizedben a területen nem ismertek olyan mértékű változások, melyek alapján jelentősebb – a populációméret

	természetes ingadozását meghaladó – változást eredményezhetnének.
Faj veszélyeztetettsége:	A jelenlegi tájhasználati jellemzők mellett érdemben nem veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Az állományt potenciálisan a taposás, vadrágás mértékének növekedése veszélyezteti.

1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D)
II, IV	Nagy höscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	C
II, IV	Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)	C
II, IV	Gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>)	C
II, IV	Díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>)	C
II, IV	Sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>)	B (»C)*
II, IV	Hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>)	C
II, IV, V	Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>)	új C
II, IV	Skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>)	új C
II, IV	Nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)	új C
II, IV	Nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>)	új C
II, IV	Vérű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>)	D
II, IV	Közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)	D

* Reprezentativitását javasolt B-ről C-re módosítani.

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű állatfajok

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D)
II, IV, V	Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>)	új C
II, IV	Skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>)	új C
II, IV	Nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)	új C
II, IV	Nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>)	új C

Jelölő fajok

Faj neve:	Nagy höscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A tervezési terület jó természetességi állapotú erdőterületein általánosan elterjedt, ld. 3.5. térkép
Állomány nagyság (jelöléskor):	P jelen van
Állomány nagyság (tervkészítéskor):	20.000 [az aktuális állományadat Merkl & Hegyessy (2008) szerinti módszertannal végzett terepi vizsgálatok és a potenciális élőhely aktuális felületborításának felhasználásával történt]
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában feltehetően számottevő változás nincs.

Faj veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erdőművelés intenzitásának növekedése.

Faj neve:	Nagy szarvasbogar (<i>Lucanus cervus</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A tervezési terület jó természetességi állapotú erdőterületein általánosan elterjedt, ld. 3.6. térkép
Állománynagyság (jelölés):	P jelen van
Állománynagyság (tervkészítéskor):	35.000 [az aktuális állományadat meghatározása Merkl & Hegyessy (2008) szerinti módszertan adaptálásával végzett terepi vizsgálatok és a potenciális élőhely aktuális felületborításának felhasználásával történt]
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában feltehetően számottevő változás nincs.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erdőművelés intenzitásának növekedése.

Faj neve:	Gyászszincér (<i>Morimus funereus</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A tervezési terület idős bükk- és tölgyegyedek tartalmazó erdőrészeiben általánosan elterjedt.
Állománynagyság (jelölés):	P jelen van
Állománynagyság (tervkészítéskor):	50.000 [az aktuális állományadat Merkl & Hegyessy (2008) szerinti módszertan adaptálásával végzett terepi vizsgálatok és a potenciális élőhely aktuális felületborításának felhasználásával történt]
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában feltehetően számottevő változás nincs.
Faj veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erdőművelés intenzitásának növekedése.

Faj neve:	Díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A terület üde gyepein fordul elő, szórványosan.
Állománynagyság (jelölés):	P jelen van
Állománynagyság (tervkészítéskor):	1.000
Állomány változásának tendenciái és okai:	A lokális állomány egyedszáma – az általános trendeknek megfelelően – csökkenő tendenciát mutat.
Faj veszélyeztetettsége:	Nagymértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Vízellátottság romlása, taposás, vadállomány jelenlétének erősödése.

Faj neve:	Sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV

Faj előfordulásai a területen:	Fő tápnövényeit, a kökényt (<i>Prunus spinosa</i>) és galagonya fajokat (<i>Crataegus spp.</i>) tartalmazó cserjések, erdőszegélyek területén fordul elő, szórványosan.
Állománymagyság (jelöléskor):	P jelen van
Állománymagyság (tervkészítéskor):	1.500
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az előforduló állományok stabilak.
Faj veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Intenzív erdőművelés.

Faj neve:	Hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A terület idős faegyedeket tartalmazó erdei élőhelyein, szórványosan.
Állománymagyság (jelöléskor):	100
Állománymagyság (tervkészítéskor):	200
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában számottevő változás nincs.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erdőművelés intenzitásának növekedése, valamint az idős, odvas faegyedek, valamint az álló holtfa eltávolítása veszélyezteti.

Jelölőnek javasolt fajok

Faj neve:	Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV, V
Faj előfordulásai a területen:	A terület odvas faegyedeket tartalmazó gyertyános-tölgyeseiben, cseres-tölgyeseiben és sziklai bükkösekben fordul elő szórványosan.
Állománymagyság (jelöléskor):	Nincs adat, nem volt ismert
Állománymagyság (tervkészítéskor):	500
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában feltehetően számottevő változás nincs.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erdőművelés intenzitásának növekedése, valamint az idős, odvas faegyedek, valamint az álló holtfa eltávolítása veszélyezteti.

Faj neve:	Skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A terület idős faegyedeket tartalmazó üde erdei élőhelyein általánosan elterjedt.
Állománymagyság (jelöléskor):	Nincs adat, nem volt ismert
Állománymagyság (tervkészítéskor):	2.000
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában feltehetően számottevő változás nincs.
Faj veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett.

Veszélyeztető tényezők:	A faj állományait leginkább az álló és fekvő holtfa eltávolítása veszélyezteti.
-------------------------	---

Faj neve:	Nyugati pisedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A terület idős faegyedeket tartalmazó erdei élőhelyein, szórványosan.
Állományméret (jelöléskor):	Nincs adat, nem volt ismert
Állományméret (tervkészítéskor):	100
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában feltehetően számottevő változás nincs.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erdőművelés intenzitásának növekedése, valamint az idős, odvas faegyedek, valamint az álló holtfa eltávolítása veszélyezteti.

Faj neve:	Nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>)
Irányelv melléklete:	II, IV
Faj előfordulásai a területen:	A terület idős faegyedeket tartalmazó erdei élőhelyein, szórványosan.
Állományméret (jelöléskor):	Nincs adat, nem volt ismert
Állományméret (tervkészítéskor):	100
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány egyedszámában feltehetően számottevő változás nincs.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erdőművelés intenzitásának növekedése, valamint az idős, odvas faegyedek, valamint az álló holtfa eltávolítása veszélyezteti.

1.3. Területhasználat

1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás

A tervezési területet művelési ág tekintetében az erdőterületek uralják, számottevő mértékben van még jelen a gyepterület (legelő) művelési ág. A további, előforduló művelési ágak (kivett, gyepterület (rét), szántó, fásított terület, gyümölcsös, szőlő) részesedése rendkívül alacsony.

Művelési ág	Részarány (%)
Erdő	80,148
Fásított terület	0,001
Gyep (legelő)	12,998
Gyep (rét)	0,826
Gyümölcsös	0,072
Kivett	1,691
Szántó	4,239
Szőlő	0,026

1.3.2. Tulajdoni viszonyok

Tulajdonosi csoport/ kezelő	Kiterjedés (ha)
Állami	78

Rendezetlen gazdálkodási viszony	8,7
Magán	779,83

1.3.3. Területhasználat és kezelés

1.3.3.1 Mezőgazdaság

A tervezési területen gyepterületek kisebb kiterjedésben, fragmentálisan fordulnak elő, azokon a gazdálkodási formák közül elsősorban a változó intenzitású juhlegeltetés jellemző. A területen alárendelten, de markánsan a szántóföldi művelés is jelen van.

1.3.3.2 Erdészet

A terület erdei zömmel vágásos (80,7 %) és átalakító (11,7 %) üzemmódúak, a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód 2,6 %-ban van jelen. A tervezési terület erdei zömmel természetvédelmi (51,5 %) és talajvédelmi (13,9 %) rendeltetésűek, de a faanyagtermelő elsődleges rendeltetés is markánsan jelen van (27,1 %). Az erdőterületek zömmel (89,4 %) magántulajdonban vannak, az állami tulajdon (Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) részaránya 9,5 %, a rendezetlen gazdálkodási viszony részaránya 1 %. Az aktuális erdőtervben előírt fahasználati módok közül a tervezési terület észak-keleti részterületén az egészségügyi termelés dominál. A további területeken a növedékfokozó gyérítés, az egészségügyi termelés, a felújító vágás bontó- és végvágása, valamint a száraló vágás az erdőrészek között nagyjából kiegyenlítetten került előírásra.

A tervezési terület erdőállományainak összesített faállomány és kor adatai

Faállománytípus	%	Faállománytípus	%	Kor	%
A	2,08	FF-EL	1,17	0-10	1,44
A-EL	1,58	GY	1,26	11_20	17,68
B	0,22	GY-E	5,88	21-30	7,90
B-EL	1,16	GY-KTT-CS	2,20	31-40	1,65
CS	13,49	GY-KTT-EL	0,23	41-50	13,88
CS-EL	22,89	H-E	0,39	51-60	2,91
CS-FF	2,50	J-E	0,40	61-70	12,10
CS-KTT	18,44	K-E	1,77	71-80	10,86
CS-MOT	16,03	K-T	2,45	81-90	27,80
EKL	0,73	KTT-CS	0,83	91-100	3,78
FF	2,54	MOT-CS	0,62		
FF-CS	0,95	MOT-VK	0,28		

Jelmagyarázat: A: akác; B: bükk; CS: csertölgy; E: EL, EGYF; EL: egyéb lombosfa; EKL: egyéb keménylombú; FF: feketefenyő; GY: gyertyán; H: hársak; J: juharok; K: kőrisek; KTT: kocsánytalan tölgy; MOT: molyhos tölgy; T: tölgyek; VK: virágos kőris

1.3.3.3. Vadgazdálkodás, halászat, horgászat

A területen halászati, horgászati tevékenység nem folyik.

A tervezési területen belül a 302310-es kódszámú vadászterület található, a Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság a vadászatra jogosult. A vadgazdálkodás a vadásztársaság vadgazdálkodási üzemterve illetve az éves vadgazdálkodási terv alapján történik.

1.3.3.4. Vízgazdálkodás

A területen számottevő forrás, vagy vízfolyás nem található. A tervezési terület jellegéből adódóan azon nem folyik olyan vízgazdálkodási tevékenység, amit a terv célkitűzéseinek és javaslatainak teljesülése szempontjából figyelembe kellene venni.

1.3.3.5. Turizmus

A terület turisztikai célú látogatottsága közepes mértékű. A turistaforgalom elsősorban a Derék-hegy és Zádor-vár térségére koncentrálódik. A Natura 2000 értékekre érdemi hatást nem gyakorol.

1.3.3.6. Ipar

Ipari tevékenység a tervezési területen nem folyik, a kisebb, felhagyott dolomitbányák és kőfejtők száma alacsony. A tényező Natura 2000 értékekre érdemi hatást nem gyakorol.

1.3.3.7. Infrastruktúra

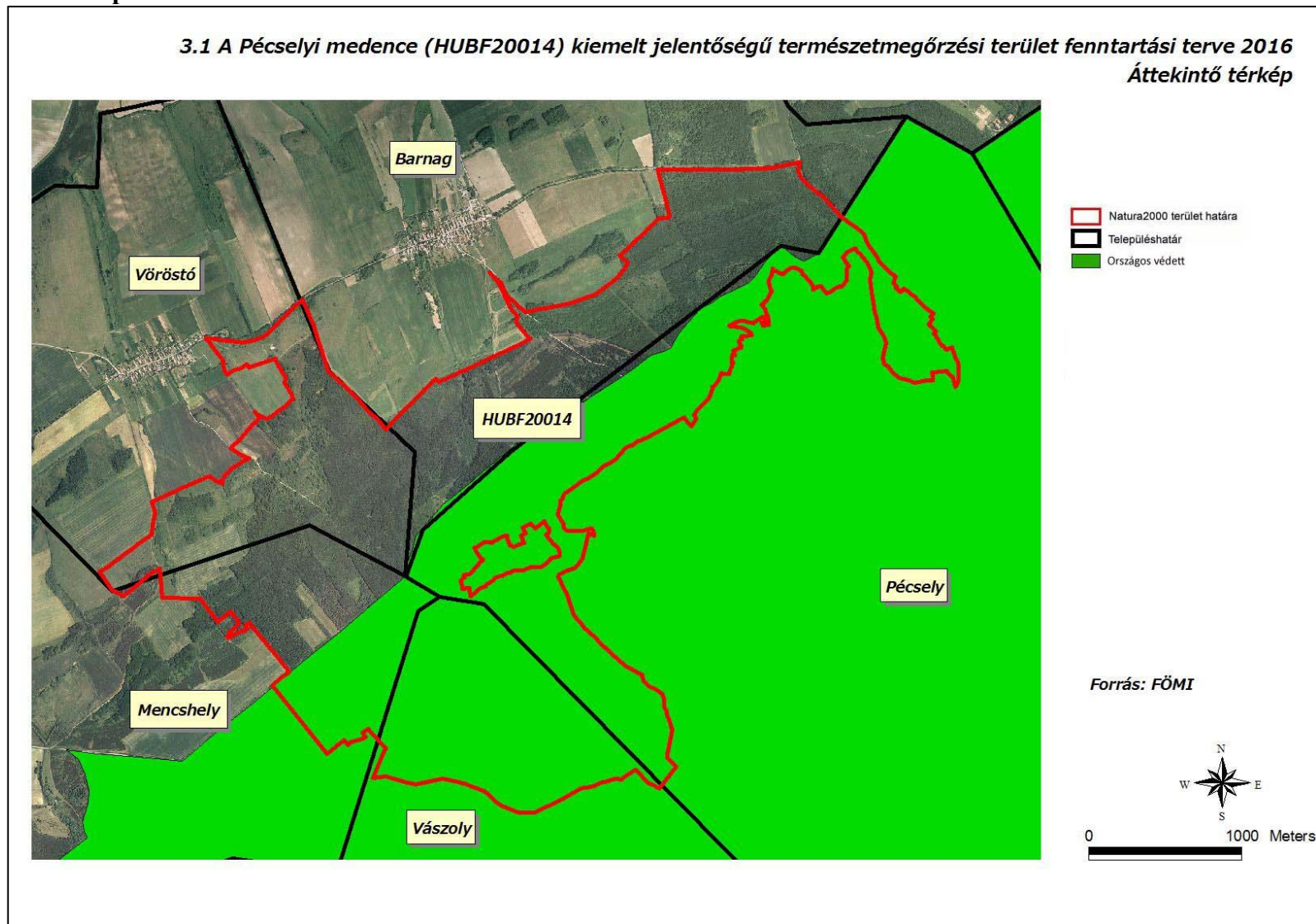
A tervezési terület keleti határán fut a 7307. számú műút egy szakasza, valamint északi határának egyes szakaszait a 7313. számú műút jelenti. A tervezési terület gyep és erdőterületeit részben az erdőműveléshez kapcsolódóan tervezett, részben spontán kialakuló földúthálózat szövi át. A tényező Natura 2000 értékekre érdemi hatást nem gyakorol.

2. Felhasznált irodalom

- Bauer N. (2011): Élőhely-térképezés (Á-NÉR) a Pécselyi-medencében a Pécsely R 5×5 101 számú 5×5 km-es mintaterület, 2010 – 2011, Kézirat, 55 pp.
- Bauer N. (2014): A Bakony-vidék szárazgyepjei - Sztyeprétek és sziklagyepek osztályozása és növényföldrajzi karaktere. – MTM, Budapest, A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 33: 336 pp.
- Bauer N. & Mészáros A. (1998): Adatok a Pécselyi-medence peremhegyi növényzetének ismeretéhez (Balaton-felvidék). – Kanitzia 6: 121–139.
- Bauer N., Mészáros A. & Simon P. (1999): Adatok a Balaton-felvidék flórájának ismeretéhez. – Kitaibelia 4 (1): 43–50.
- Bauer N., Mészáros A. & Simon P. (2000): Adatok a Balaton-felvidék flórájának ismeretéhez II. – Kitaibelia 5 (2): 351–356.
- Bauer N., Mészáros A. & Simon P. (2004): Adatok a Balaton-felvidék flórájának ismeretéhez III. – Kitaibelia 9 (1): 207–219.
- Borhidi A. (2003): Magyarország növénytársulásai. – Akadémiai Kiadó, Budapest, 610 pp.
- Borhidi A. & Sánta A. (szerk.) (1999): Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól – Természetbúvár Alapítvány Kiadó, Budapest
- Dietzel Gy. (1997): A Bakony nappali lepkéi – A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 21., Zirc, 200 pp.
- Dövényi Z. (szerk.)(2010): Magyarország kistájainak katasztere. – MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest
- Futó J. (szerk.)(1998): A Pécselyi-medence és környékének geológiai, botanikai, zoológiai vizsgálata. – Kutatási jelentés, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc
- Földművelésügyi Minisztérium (szerk.) (2014): Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez. – Budapest (kézirat)
- Haraszthy L. (szerk.)(2014): Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. – Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár, 934 p.
- Merkel, O. & Hegyessy, G. (2008): Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*). – In: A madárvédelmi (79/409/EK) és az élőhelyvédelmi (92/43/EK) irányelveknek megfelelő monitorozás előkészítése című Átmeneti Támogatás projekt (2006/018-176-02-01) Zárójelentése, 302–316.
- Nagy F.V. & Dávid L. (2012): Natura 2000 elővizsgálati dokumentáció a körzeti erdőtervezés során az erdőgazdálkodásra vonatkozóan megállapított előírás-javaslatoknak a Kab-hegyi Erdőtervezési Körzet területén található Natura 2000 területekre, valamint a kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok és fajok (állat- és növényfajok) természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak értékeléséről. – Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága, Veszprém, 124 pp.
- Tóth S. (2015): A Bakony-vidék és a Balaton-medence herpetofaunája (Amphibia – Reptilia). – A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 34., Zirc, 236 pp.

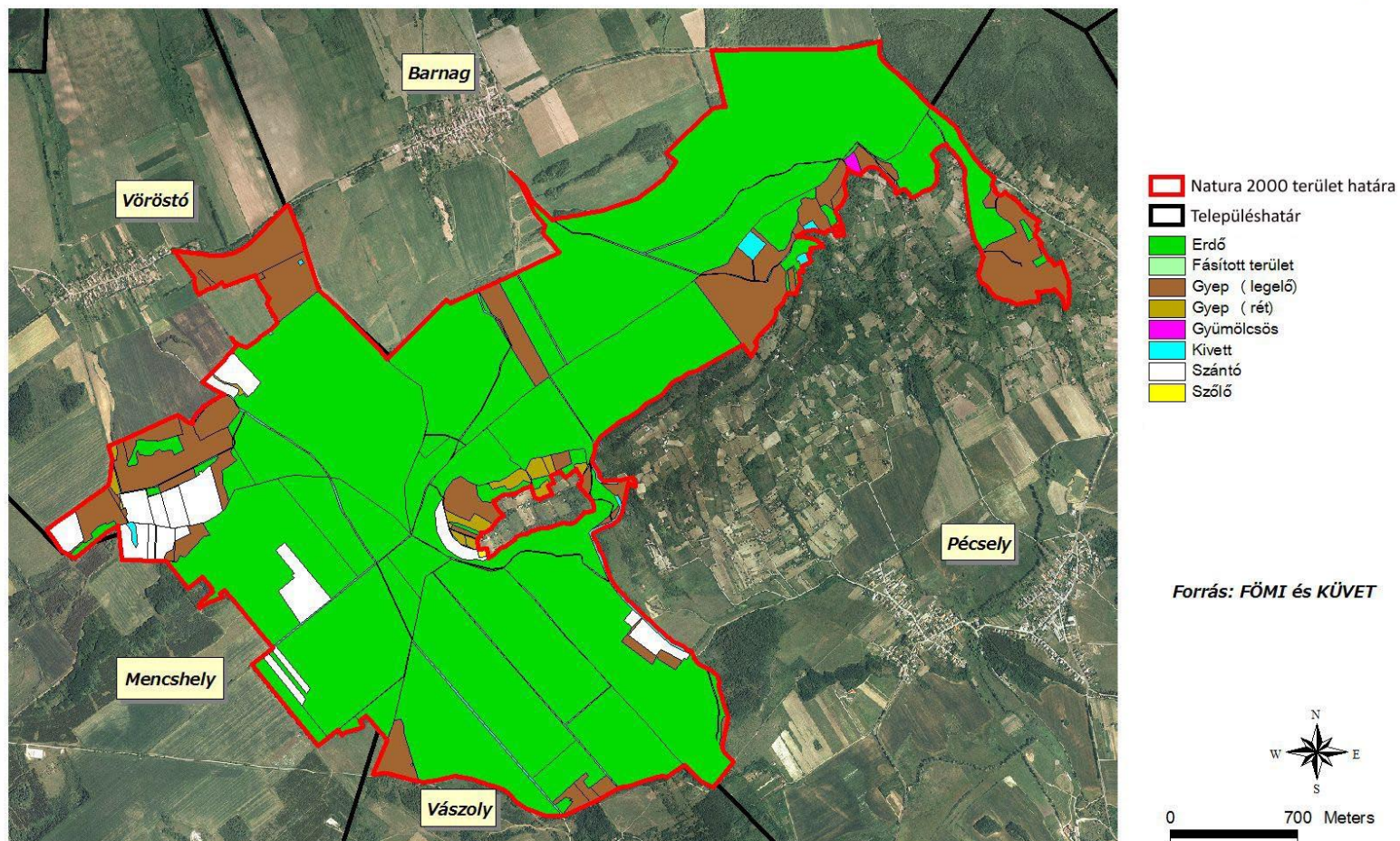
3. Térképek

3.1. Áttekintő térkép

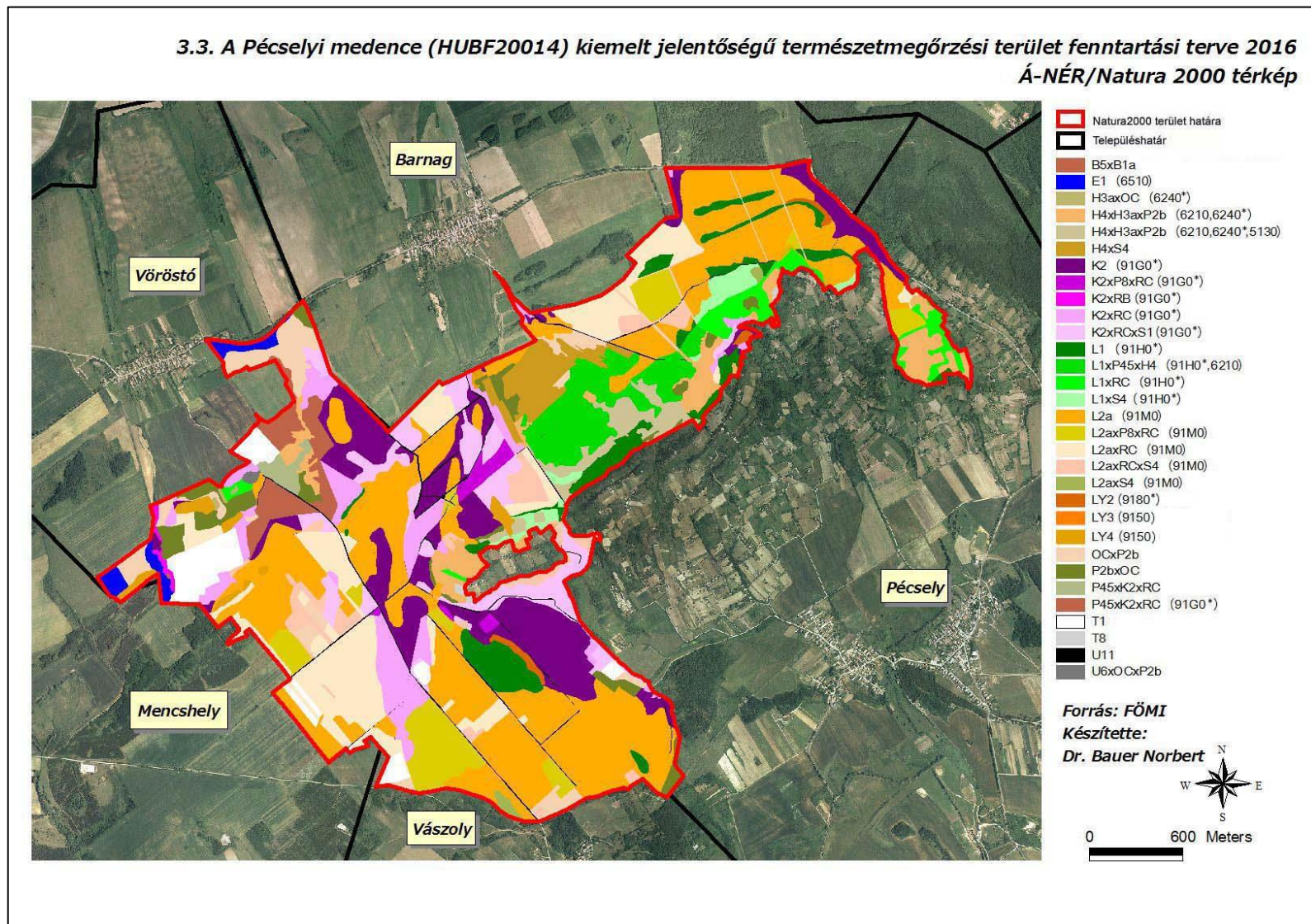

3.2. Művelési ágak

3.2. A Pécselyi-medence (HUBF20014) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2016
Művelési ágak

3.3. A tervezési terület élőhely-típusainak térképe (jelmagyarázat a következő oldalon)

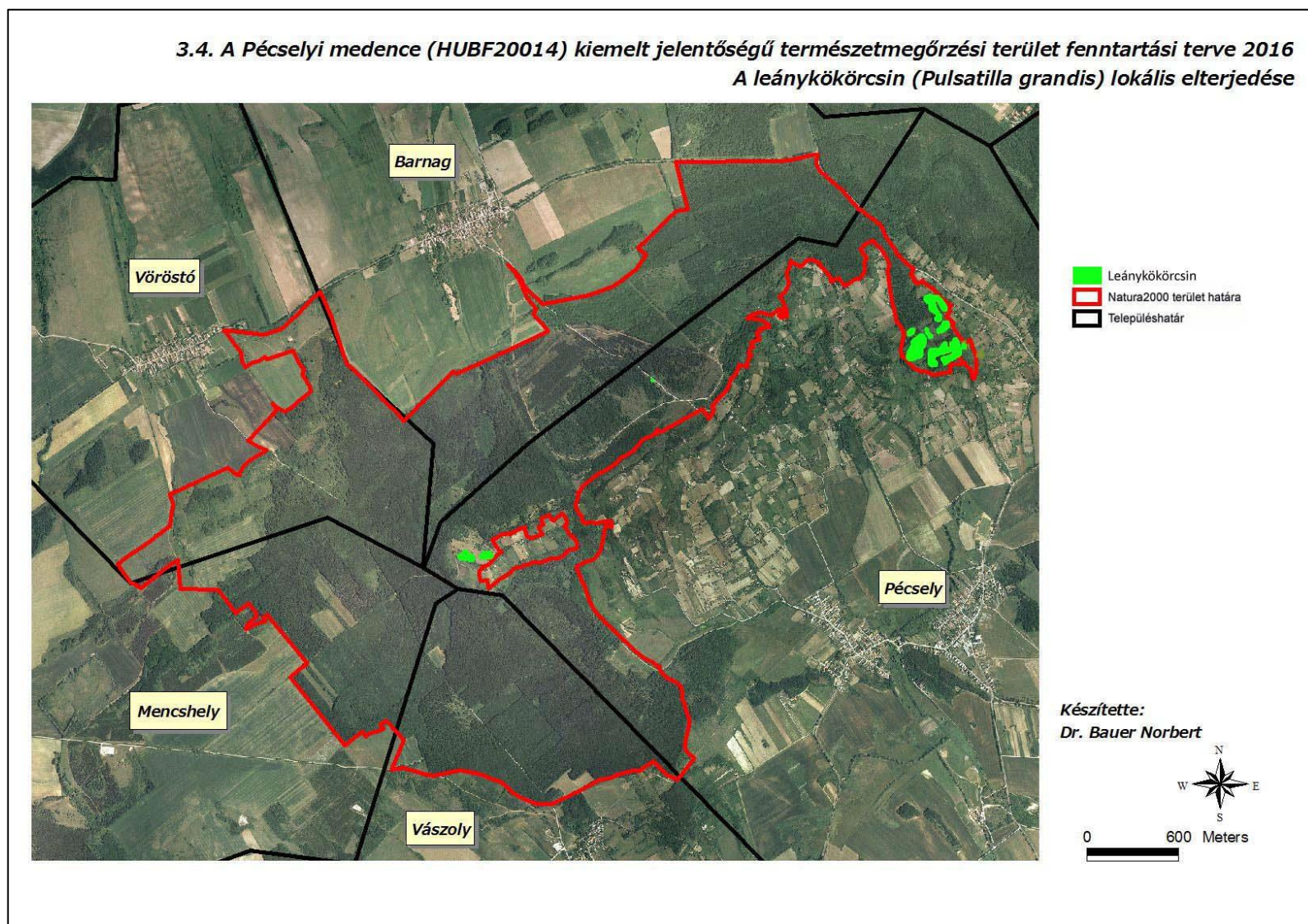
3.3. A tervezési terület élőhely-típusainak térképe

Jelmagyarázat

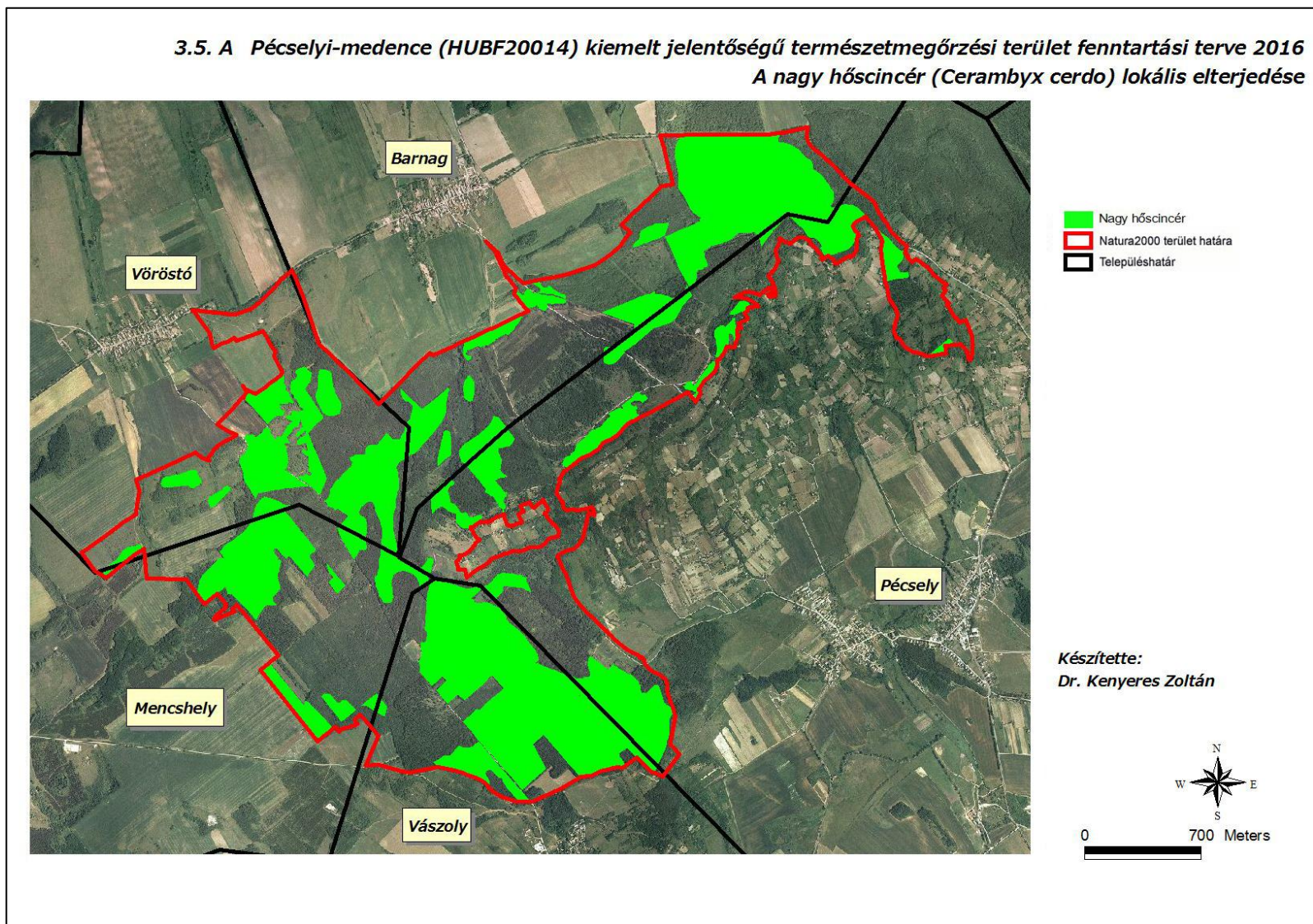
B1a: Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások;
B5: Nem zsombékoló magassásrétek;
E1: Franciaperjés rétek;
H3a: Köves talajú lejtősztyepek;
H4: Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok;
K2: Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek;
L1: Mész- és melegkedvelő tölgyesek;
L2a: Cseres-kocsánytalan tölgyesek;
LY2: Törmeléklejtő-erdők;
LY3: Bükkös sziklaerdők;
LY4: Tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők;
OC: Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek;
P2b: Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések;
P45: Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek;
P8: Vágásterületek; **RB:** Puhafás pionír és jellegtelen erdők;
RC: Óshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők;
S1: Ültetett akácok;
S4: Erdei- és feketefenyvesek;
T1: Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák;
T8: Extenzív szőlők és gyümölcsösök;
U6: Nyitott bányafelületek;
U11: Út- és vasúthálózat

5130: Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
6210*: Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) fontos orchidea-lelőhelyei
6240*: Szubpannon sztyeppék
6510: Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
9150: A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
9180*: Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői
91G0*: Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
91H0*: Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szal
91M0: Pannon cseres-tölgyesek

3.4. A leánykökőrcsin (*Pulsatilla grandis*) (jelölő Natura 2000 faj) előfordulási helyei a tervezési területen

3.5. A nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) (jelölő Natura 2000 faj) lokális elterjedési területe

3.6. A nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*) (jelölő Natura 2000 faj) lokális elterjedési területe

